TORPEDAVO AMERIKINĮ NAIKINTUVĄ ISLANDIJOS VANDENYSE; PREZ. ROOSEVELTAS SVARSTO ŽINGSNIUS ATREMT JAPONIJĄ

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

No. 246 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telefonas STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Spalių (October) 18, 1941 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXI. Dienraščio XXIII.

KRISLAI

"Svetimiems Tarnaujančio" Balsas.
Ar "Draugo" Redaktoriai Negalėtų... Liautis Tarnavę Hitleriui?
Rašo **R. MIZARA**

"Laisvėje" tilpo penki mano straipsniai, nurodą, kaip pro-naciškoji lietuvių spauda Amerikoje, su Ancevičiaus talka, skleidžia pro-hitlerinę propagandą Amerikos lietuviuose.

Šios dienos "Laisvėje" (antrame puslapyj) telpa šeštasis straipsnis apie "išvežtuosius" ir "nužudytuosius."

Dėl tų straipsnių patiekimo "Naujienos" išplūdo jų rašytoją.

"Draugo" kolumnistas p. Vaiva, bandydamas paslėpti savo laikraščio pro-naciškumą, skelbia, būk aš esu "per metus įpratęs svetimiesiems tarnauti." Kokiems svetimiesiems? Vaiva nepasako.

Nuo tada, kai pradėjau veikti visuomeniškai, — meniškoj srityj, žurnalistikoj, literatūroje, politikoje, — tarnavau ir tebetarnauju tik "dviem dievams": Lietuvai (jos liaudžiai), kurioje esu gimęs ir praleidęs sunkiąsias vaikystės dienas, ir Amerikai, kurioje praleidžiau didesnę dalį savo amžiaus, kurios piliečiu esu, kurioje bene teks ir amžius užbaigti.

Jei "Draugo" benradarbis mano, kad šitiedu kraštai yra man "svetimi," tai jo dalykas. Aš kitaip manau.

Nebūdamas Lietuvos piliečiu, niekad nediktavau josios žmonėms, kokią santvarką turi jie įsisteigti. **Man visuomet rūpėjo, kad tik jie gyventų laisvai ir būtų saugūs.**

Kai pereitais metais Lietuva nutrenkė Smetonos režimą, kai išrinktasis Liaudies Seimas paskelbė Lietuvą tarybine, aš šimtu nuošimčių stovėjau su Lietuvos liaudimi. Aš tikėjau, kad tada jai prasidėjo naujas, gražus, laimingas gyvenimas. Aš maniau, kad visoki sunkumai, kurie susidarys persiorganizavimo laikotarpyje, ilgainiui išsilygys ir šimtmečius vergavusi Lietuvos liaudis atsistos aukščiausiame kultūros laipsnyje.

Bet tas visas gražiąsias svajones išsklaidė žvėriškojo Hitlerio užpuolimas ant Lietuvos ir visos Sovietų Sąjungos. O jam padėjo lietuvių tautos išgamos, kuriuos "Draugas" gina ir globoja!

Bet aš visvien nepametu vilties. Lietuva vėl bus laisva. Po karo Lietuvos liaudis tars savo žodį. **Jei ji norės, galės pasirinkti tarybinę santvarką; jei ji norės — galės pasirinkti buržuazinę santvarką. Jei ji norės, galės būti nepriklausoma nuo Sovietų Sąjungos ir kitų savo kaimyniškų kraštų.**

Kaip Lietuvos žmonės norės, taip jie padarys. **Aš šimtu nuošimčių stoviu už aštuonius Čiurčillo-Roosevelto punktus, garantuojančius k i e k vienai tautai, didelei ar mažai, APSISPRENDIMO TEISĘ.** Aš stovėjau, stoviu ir stovėsiu už pilniausį, laisvą apsisprendimą Lietuvos žmonėms!

Bet aš žinau, kad Lietuvos liaudis galės laisvai apsispręsti tik tuomet, kai Hitleris ir jo niekšos jėgos bus sunaikintos, kai nei vieno ginkluoto nacio Lietuvoje nepasiliks.

Aš žinau, kad ir šis kraštas, kurio piliečiu aš esu, kuriam atidaviau didesniąją ir pačią geriausią savo gyvenimo dalį, bus saugus ir turės užtikrintą laisvę tik tuomet, kai bus sunaikintas Hitleris ir jo niekšos govėdos.

Todėl aš visomis jėgomis šiandien remiu Anglijos, Sovietų Sąjungos ir kitų tautų karą, vedamą prieš žmonijos (padraug: Lietuvos ir Amerikos) **neprietelių Hitlerį. Šis karas yra man šventas karas.**

Aš noriu, kad ir tokis "Draugo" bendradarbis p. Vaiva ir visi katalikų vadai, visi Amerikos lietuviai, liautųsi ėję išvien su Hitleriu, o eitų visi išvien su Lietuvos liaudimi, su Amerika, su visomis demokratijomis, kovojančiomis prieš juodąjį fašizmą!

Šitokia yra "svetimiems tarnaujančiojo" pozicija!

Daugiau Kongreso Vadų Reikalauja Suvaldyt Japonus

Washington. — Senatorius Claude Pepper pareiškė, kad Amerika **"jau ir taip leido Japonijai pertoli nueiti." Jis reikalauja, kad Amerika ir Anglija turi "daryti sekmingus žingsnius," idant užtikrintų saugumą Sovietiniam Sibirui, kad Sovietai galėtų visas savo jėgas vartot tiktai prieš Vokietiją. "Mes turime nubrėžt liniją," sakė sen. Pepper, "ir užreikšt: jeigu jūs eisite per šią liniją, tai mes šausime."**

Kongreso atstovų rūmo vadai Sam Rayburn ir John W. McCormack ragino kuo didžiausia dauguma balsų priimt valdžios reikalavimą ginkluot prekinius Amerikos laivus.

Darbietis kongresmanas Vito Marcantonio šaukė visai panaikint bepusiškumo įstatymą, kuris varžo Amerikos apsigynimo pastangas. Jis taipgi ragino **"tuojau atidaryt vakarinį karo frontą" prieš Vokietiją.**

(Tąsa 5-me pusl.)

Amerikonai Lakūnai Bombardavo Nacius

London, spal. 17. — Būrys amerikonų lakūnų išvien su anglais bombardavo nacių prieplaukas Francijoj ir kelis miestus vakarinėj Vokietijoj. Anglų komanda praneša, jog amerikonai gerai atsižymėjo. Anglai prarado tris orlaivius.

Berlin. — Naciai sako, kad jie numušę žemyn 23 anglų orlaivius iš tų, kurie bombardavo miestus vakarinėje Vokietijoje ir nacių prieplaukas šiaurinėj Francijoj; o naciai nepraradę nė vieno orlaivio.

Roma. — Fašistai laiko policijos priežiūroj Vladimirą Macheką, buvusį Jugoslavijos kroatų valstiečių vadą.

FAŠISTAI SAKO, KAD UŽĖMĘ ODESĄ

Sov. Sibiro Armija Prirengta Atmušt Japonus

London. — Vienas Sovietų diplomatas Londone pareiškė, jog Raudonoji Armija Tolimuose Rytuose yra pasiruošus atmušt japonus, ir jinai geriau įrengta mechanizuotam karui negu japonai.

Iš Sibiro tiktai kiek atsarginių kareivių ir naujokų pasiųsta į Maskvos frontą, o pastovioji Sibiro armija liekasi faktinai nepaliesta, kaip sakė jis.

Sovietai Sako, Nugalėsime Sunkenybes Ir Laimėsime

Maskva, spal. 17. — Sovietų radijas sakė: "Pavojus kabo virš Maskvos." Valdžios laikraštis "Izviestija" praneša, jog vokiečiai metė į frontą naujas didžias jėgas tankų, šarvuotų automobilių ir kariuomenės ir pralaužė sovietinius apsigynimus vienoj Maskvos fronto dalyj.

Maskvos radijas pareiškė: "Mūsų kariuomenė didvyriškai priešinasi ir daro sunkius priešui nuostolius, bet ji buvo priversta pasitraukti.

"Sovietų žmonės, kaip ir visada, žiūri stačiai į akis esamai padėčiai. Tai jau ne pirmą kartą mūsų šalis patiria sunkius laikus. Ir mes visuomet radome stiprybės ir drąsos nugalėti sunkenybes.

"Dabar mes taip pat laimėsime."

Hitleriečiai Suėmė 5 Francūzų Profesorius ir dar Kelis Nacių Priešus

Vichy, Francija. — Paryžiaus srityje naciai areštavo penkis asmenis už laisvųjų francūzų organizavimą; suėmė Emilių Borelį ir keturis kitus francūzus profesorius; jieško keturių vyrų, kurie pagrobė 100 svarų dinamito; areštavo Marcelį Labourą, kad jis vadovavo būriui francūzų, kurie grobė iš nacių sandėlių kulkasvaidžius, šautuvus ir revolverius ir pardavinėjo juos vokiečių priešam. Nacių policija medžioja degintojus javų.

Vokiečiai sušaudė belgą H. Chartieri už tarnavimą jų priešo tikslams.

ORAS. — Šį šeštadienį šilčiau.

SOVIETAI PRANEŠA, KAD ODESA VIS GINASI

MASKVA, spal. 17. — Sovietų radijas praneša, kad Odesos gynėjai privertė puolusius tą miestą vokiečius ir rumunus išsikasti apkasus ir iš pastovių pozicijų laikytis prieš raudonarmiečius veikiančius iš Odesos. Maskvos radijas visai nieko nesako, kad naciai ar rumunai būtų įsiveržę į pačią Odesą.

Naciai Skelbia, kad Jie Pasiekę Kelis Punktus už 62 mylių Nuo Maskvos; Sakosi Žygiuoją Pirmyn Pietuose

Berlin. — Vokiečių komanda praneša, kad jų ir rumunų kariuomenė užėmė Odesą, Sovietų prieplaukos miestą prie Juodosios Jūros, po dviejų mėnesių apgulos.

Vokiečiai ir rumunai įžengę į liepsnose skęstantį miestą. Bet Odesos gatvėse sovietiniai vyrai, moterys ir vaikai dar kovoja iš už barikadų. Rumunai skelbia, kad fašistai nugalį kovotojus.

Naciai spal. 17 d. sakė, kad jie ties Odesa nuskandinę šešis sovietinius laivus, 30,000 tonų iš viso, ir vieną greitą karinį motorinį laivuką. Tais laivais Sovietai kraustę savo kariuomenę iš Odesos.

Anot vokiečių, tai jie ir rumunai, vengrai, italai ir ispanai pietiniame fronte maršuoja vis pirmyn palei Azovo Jūrą ir "vejąsi" sovietinę kariuomenę toliau linkui Doneco pramoniškos srities.

Nacių komanda teigia, kad keliuose punktuose jie dabar kariauja išlaukinėje Maskvos apsigynimo linijoje, už 62 mylių nuo miesto. Sako, kad jau kelios dienos atgal jie užėmę Kalugą ir Kalininą. Praneša, jog nacių orlaiviai sekmingai bombardavę Leningrado ir Maskvos pastatus, turinčius karinės reikšmės.

SUBMARINAS AR LAIVAS UŽPUOLIKAS SUŽEIDĖ JUNGTINIŲ VALSTIJŲ KARINĮ LAIVĄ "KEARNY"

WASHINGTON, spal. 17. — Ši rytą buvo torpeduotas ir sužeistas karinis Amerikos laivas naikintuvas "Kearny," už apie 350 mylių į pietų vakarus nuo salos Islandijos. Jis ėjo sargybos pareigas prieš nacių orlaivius, submarinus ir šiaip karinius jų laivus. Ligšioliniai pranešimai nenurodo, kad bent kas būtų užmuštas ar sužeistas naikintuve "Kearny."

Amerikos laivyno vyriausybė nesako, ar koks submarinas ar karinis paviršiaus laivas užpuolė ir torpedavo "Kearny."

Nežiūrint sužeidimo, amerikinis naikintuvas "Kearny" ir po to plaukė savo jėgomis, kaip pranešė jo komandierius A. L. Danis.

"Kearny" yra vienas naujausių naikintuvų. Jis pradėtas statyti 1939 metais ir užbaigtas 1940 m. Jis turi 1,630 tonų įtalpos.

Mussolinio Laikraštis Įžiūri Ilgą Karą

Roma. — Mussolinio laikraštis "Popolo d'Italia" rašo, kad net jeigu naciai užimtų Maskvą, Sovietai nepasiduotų, ir karas dar ilgai tęstųsi, bet, girdi, Vokietija, Italija (ir Japonija), galų gale, "laimėtų," nepaisant, kaip Jungtinės Valstijos ir Anglija remtų Sovietus.

London. — Į Maskvos gynimo frontą atvyko dar šimtai tūkstančių ginkluotų civilių žmonių.

Sovietų Oficialiai Pranešimai

Maskva, spal. 17. — Sovietų Žinių Biuras davė sekamą pranešimą per radiją:

Ketvirtadienį mūšiai tęsėsi visu frontu ir ypač buvo žiaurūs vakarinėje linkmėje (Maskvos srityje). Viena ir antra pusė kenčia didelius nuostolius. Trečiadienį buvo sunaikinta 43 vokiečių orlaiviai. Mes praradome 28 lėktuvus.

Partizanai (guerilos) užmušė 1,000 vokiečių kareivių apskričiuose, kuriuos naciai užėmė paskutiniu laiku. Jie taipgi sunaikino apie 300 vokiečių motorinių dviračių, sudegino daugiau kaip 200 jų sunkvežimių su amunicija, susprogdino tuzinus tiltų ir sunaikino daugelį priešo sandėlių.

Numatoma, kad Lenkijoj šią žiemą bus dikčiai bado, nes vokiečiai užgrobė faktinai visą šiemetinį grūdų derlių. Mirimų skaičius Lenkijoj pakilo 137 procentais.

Darbo Federacija Pilnai Remia Sovietų Kovą

Seattle, Wash. — Užbaigiamoji sesija Amerikos Darbo Federacijos suvažiavimo nutarė remti visas pastangas prieš nacius, "nepaisant, kiek tai kaštuotų" sunaikint hitlerizmą.

Federacijos suvažiavimas padarė pareiškimą, kad Jungtinės Valstijos turėtų pilnai, "tinkamai ir veikliai" remt Angliją ir Sovietų Sąjungą šiame kare.

(Tąsa 5-me pusl.)

Amerika ir Anglija Numato Sovietų Kovą iki Galo

Washington. — Amerikos ir Anglijos valdžios išreiškia tokią nuomonę: Jeigu Sovietai perkels valdžios centrą iš Maskvos į kitą miestą toliau į rytus, tai, ženklas, kad jie pasiryžę tęst karą prieš nacius.

Amerikos valdininkai nurodo, kad Sovietai ir anapus Volgos upės turi daugius karo pabūklų ir medžiagų ir kad jiems nepritruks kariuomenės.

Washingtone, kaip ir Londone, vyrauja nuomonė, jog Sovietai gins Maskvą net pėda po pėdos, jeigu vokiečiai ir įsibriautų į ją.

EXTRA

SOVIETAI ATMETĖ NACIUS ATGAL DVIEJUOSE FRONTUOSE

MASKVA, spal. 17. — Sovietų kariuomenė dviejuose didžiuose frontuose kirto smarkius smūgius vokiečiam ir atmetė juos atgal, kaip praneša International News Service, amerikinė žinių agentūra. Sovietai taipgi apstabdė vokiečių briovimąsi pirmyn linkui Maskvos.

Berlin, spal. 17. — Naciai sako, kad jie apsupa Maskvą "pusiau mėnuliu" ir kertasi vis pirmyn. Dabar jie abelnai esą už 60 mylių nuo miesto.

London. — Anglų karininkai teigia, kad Maskvoj vra prikrauta gana maisto ir karo reikmenų atsilaikyti prieš ilgą apgulą.

Berlin. — Naciai skelbia, kad, girdi, Sovietai jau pradėję naikint Maskvą, neva rengdamiesi ją apleist.

Naujas Japonų Ministerių Kabinetas Būsiąs Kariškas

Washington, spal. 17. — Prez. Rooseveltas tarėsi su valstybės, karo ir laivyno ministeriais, kokius žingsnius Amerika turėtų daryt, jeigu Japonija užpultų Sovietų Sibirą arba jeigu japonų karo laivynas užkluptų Rytinę Holandų Indiją ir Singapore, Anglijos tvirtumą prie jūros Tolimuose Rytuose.

Amerikos vyriausybė kreipia rimto dėmesio į Japonijos laivyno vadų pareiškimą, kad jiem tik "nieżti pirštus pradėt veiksmus" prieš Ameriką.

GENEROLAS ORGANIZUOJA JAPONŲ MINISTERIŲ KABINETĄ

Tokio, spal. 17. — Pasitraukus taikesniam Japonijos ministerių kabinetui su kunigaikščiu F. Konoye kaipo ministeriu pirmininku, dabar karalius Hirohito pakvietė generolą Id. Tojo sudaryt naują ministerių kabinetą ir būt jo pirmininku. Numatoma, kad naujame kabinete vyraus armijos ir laivyno oficieriai, kraštutiniai karininkai. Teigiama, kad jie sumegs dar artimesnius ryšius su Hitleriu ir Mussoliniu.

Vokiečiams laimint sovietiniame fronte, japonų generolai ir admirolai reikalauja pradėt veikti. Jie ir japonų laikraščiai naujais grumojimais perspėja Jungtines Valstijas. Japonijos spauda aštriai kaltina Ameriką už nesusitarimą su Japonija.

Įvairių Šalių Atstovai Apleidžia Maskvą

Berne, Šveic., spal. 17. — Dalinai patvirtinta, kad Švedijos ir Japonijos atstovai apleido Maskvą, dar nežinia kur išvažiuodami.

Jungtinių Valstijų ambasadorius Laurence A. Steinhardt išvyko iš Maskvos į naują laikinąją Sovietų sostinę, kaip praneša Associated Press, amerikinė žinių agentūra.

STALINAS LIEKASI MASKVOJ

London, spal. 17. — Čia suprantama, kad dalis Sovietų valdžios išsikraustė iš Maskvos į dar neskelbiamą vietą, kaipo laikinąją sostinę.

Komisarų pirmininkas J. Stalinas ir kiti vyriausi Sovietų vadai pasilieka Maskvoj vadovaut jos gynimui.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED By
The Laisve, Inc.

Every day except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. Stagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — J. Gasiunas
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00
United States, six months	$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	$6.50
Brooklyn, N Y., six months	$3.50
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$6.00
Canada and Brazil. six months	$3.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3. 1879

Maskva Pavojuje, Amerika Pavojuje!

Sovietų Sąjungos sostinė Maskva pavojuje! Darbo liaudies sostinė, per dvidešimts keturis metus kūrus kultūrą ir rodžiusi išsilaisvinimo kelią, yra pavojuje! Ant kiek arčiau prie Maskvos šliaužia bestijiškos fašistų gaujos, ant kiek darosi didesnis Maskvai pavojus, ant tiek jis darosi didesnis demokratiniam New-Yorkui ir kitiems Amerikos miestams, ant tiek didesnis pavojus ir Londonui!

Maskva pavojuje yra ne todėl, kad Raudonoji Armija nekovotų drąsiai. Visas civilizuotas pasaulis mato, kad Raudonoji Armija ir Sovietų Orlaivynas kaunasi didvyriškai, pasišventusiai ir herojiškai. Sovietų Sąjungos liaudis per keturis mėnesius baisių kovų turėjo kiekvieną įtikinti ir parodyti, kaip reikia kovoti prieš bestijas fašistus. Sovietų liaudis nesigaili nei kraujo, nei savo brangios gyvasties, kad tik sulaikyti niekšiškus fašistus, kad tik palaužti jų karo mašiną, kad galų gale galėtų civilizuotas pasaulis sunaikinti fašistinę svieto pabaisą.

Prieš Sovietų Sąjungą, prieš Leningradą ir Maskvą, Hitleris metė visos pavergtos Europos techniką ir jėgas. Hitleriui tarnauja Čechoslovakijos amunicijos fabrikai, Francijos ir Belgijos dirbtuvės. Jam tarnauja visos Europos industrija. Hitleris žino, kad vienatinė Europos kontinente yra prieshitleriška jėga, tai Sovietai ir jis pavergęs visas kitas šalis metė prieš Sovietų šalį visas fašistų jėgas ir žmogžudžių legionus. Jis žino, kad jeigu jam pavyks paimti Maskvą, jeigu jam pavyks įveikti Raudonąją Armiją, tai tada jis lengvai pribaigs Angliją ir kartu visi fašistai, kaip laukiniai žvėrys, užpuls Jungtines Valstijas Amerikoj.

Kada Hitleris tą supranta, kada jis prieš Sovietus jau keturi mėnesiai veda bestijišką karą, tai tuo pat laiku antihitleriškame fronte yra daug gražių kalbų, bet **mažai veikimo.** Anglija vis teisinasi, kad ji dabar dar negali iškelti savo armiją į Franciją prieš Hitlerį. Jeigu ji dabar negali, tai kada galės? Aišku, kad jeigu Anglija dabar negali, tai ji visai negalės kariauti, jeigu Hitlerio gaujos įveiks Raudonąją Armiją. Jungtinės Valstijos, kurioms daug kartų pavojų nurodė prezidentas Rooseveltas ir nepanaudoja savo jėgas Hitlerio gaujų sukriušinimui. Laikraštis "P. M." rašo, kad iš Amerikos Sovietams pasiųsta tik 120 senų orlaivių! Jeigu tai tiesa, tai ką tas reiškia, kada kasdien tūkstančiai orlaivių turi veikti karo fronte ir daug jų žūva! Anglijos ir Amerikos politikai mato hitlerizmo pavojų, bet jie palieka karą vesti tik Sovietų Sąjungai, tuo pat kartu, kada tokia politika pasitarnauja hitleriškiems gengsteriams ir yra pražūtinga Anglijai ir Amerikai.

Šis karas yra ne vien karas Sovietų Sąjungos, bet jis kartu karas ir Amerikos už laisvę, už kultūrišką ir civilizuotą gyvenimą. Hitlerio submarinai jau veda karą prieš Ameriką, o jo sėbrai daug kartų sakė, kad jie užpuls Ameriką, kai tik baigs karą Europoj. Vokietijos ir Italijos fašistai bei jų talkininkai veda karą už pasaulio pavergimą. Hitlerio laimėjimas karo reikštų Amerikai karo pralaimėjimą ir tik savaičių būtų klausimas, kada Hitlerio, Mussolinio ir Japonijos gaujos užpultų ant Amerikos.

Pavojus Maskvai, pavojus Sovietų Sąjungai, kartu yra pavojus Anglijai ir Amerikai! Kad tam pavojui pastojus kelią, tai reikia, kad Anglija ir Amerika tuojau veiktų, veiktų dabar, kada Raudonoji Armija, Sovietų liaudis taip didvyriškai kovoja ir yra sukaustius barbarų fašistų karo jėgas rytuose.

Anglija ir Amerika turi tuojau atidaryti naują karo frontą prieš Hitlerį. Tokio žygio reikalauja Anglijos žmonės, to reikalauja ir Amerikos antifašistinė liaudis.

Jungtinės Valstijos turi tuojau atšaukti "Neutraliteto Aktą", kuris virto kliutimi Amerikos demokratijos apgynimui, kuris teikia galimybę Hitlerio gaujoms sumušti vieną tautą po kitos, kad paskui atsukti visas fašistų jėgas prieš Ameriką. Amerika turi mesti savo galingos industrijos ginklus ir amunicija Raudonajai Armijai ir Anglijos pagalbai, o kad tą sekmingai pristatyti, tai reikia iš jūrų išvaikyti Hitlerio piratiškus submarinus ir karo laivus, kam pastoja kelią "Neutraliteto Aktas".

Amerika ir Anglija turi sulaikyti Japonijos imperialistus nuo budeliško žygio, kurie ruošiasi smeigti peilį Sovietų Sąjungai į nugarą. Amerika ir Anglija turi pastatyti savo karo laivynus prieš Japoniją ir jai aiškiai pasakyti, kad jeigu ji puls Sovietus, tai Amerikos ir Anglijos karo laivai ištaškys Japonijos miestus. Jeigu tai bus padaryta, tai Sovietų Sąjunga galės permesti iš Tolimųjų Rytų galingą armiją kovai prieš Hitlerio, Mussolinio ir jų fašistinių talkininkų gaujas.

Amerika turi galingą industriją ir patyrusius darbininkus, ji gali aprūpinti Raudonąją Armiją ir karo frontą tankais, orlaiviais ir kitais ginklais. Pasakos, kad Amerika neturi galimybės pasivyti Hitlerio karo gamybą, yra išdavas nenuoširdaus išstojimo prieš Hitlerį ir dažnai pučiamos Hitlerio penktos kolumnos, kuri veikia mūsų šalyj. Kad nugalėti bestijiškus fašistus, tai Anglija ir Jungtinės Valstijos tuojau turi įvykinti Maskvos konferencijos susitarimus ir duotus Beaverbrooko ir Harrimano pažadus. Tuo pat kartu Amerikos demokratinių laisvių apgynimas reikalauja griežtos kovos prieš Hitlerio propagandistus ir sabotažninkus mūsų šalyj. Washingtono valdžia privalo išvyti iš šios šalies hitleriškus diplomatus, kurie virto fašistų sabotažninkų ir kenkėjų lizdais, taip, kaip išvijo Vokietijos ir Italijos konsulus, kurie rausė Amerikos demokratijos pagrindus.

Amerikos liaudis, ir ypatingai darbo unijos, turi matyti tą baisų fašizmo pavojų ir pakelti savo griausmingą balsą parėmimui Roosevelto ir tų žmonių, kurie šaukia į kovą prieš fašizmą. Amerikos Darbo Federacijos prezidentas William Green išreiškė mūsų šalies liaudies jausmus ir troškimus, kada jis reikalavo griežtų žygių prieš Hitlerį. Dabartinis momentas reikalauja greičiausio veikimo ir didžiausios pagalbos Sovietų Sąjungai. Kiekviena unija, kiekviena organizacija ir kiekvienas pilietis, kurie tik myli laisvę, demokratiją, yra antifašistai, privalo siusti rezoliucijas Roosevelto administracijai išreiškiant Amerikos liaudies nusistatymą prieš fašizmą ir pasiryžimą kovoti, kol fašizmas bus sunaikintas. Amerikos liaudis privalo reikalauti griežtų žingsnių prieš America First Komiteto elementus, kurie praveda Hitlerio politiką.

Priimkite rezoliucijas ir siuskite telegramas prezidentui pareikšdami, kad jūs pilnai palaikote jo užsienio politiką, reikalaujant, kad pagalba greitai būtų skubinama Sovietų Sąjungai. Rašykite savo kongresmanams ir senatoriams reikalaudami greito ir griežto veikimo sumušti Hitlerį.

Atminkite, kad Raudonosios Armijos ir Sovietų Sąjungos liaudies kovos yra kartu ir mūsų amerikiečių kovos! Atminkite, kad jeigu Hitlerio ir jo sėbrų gaujos įveiks Sovietų Sąjungą, tai Amerikos liaudis baisiai bus teriojama, dar baisiau, negu šiandien Sovietų liaudis yra teriojama! Atminkite, kad kas šiandien niekina Sovietų Sąjungą, kas purvais drabsto į Raudonąją Armiją, kuri taip didvyriškai kaunasi prieš barbarus fašistus, tas tarnauja Hitleriui ir jo fašistų gaujoms. Atminkite, kad Lietuvos išlaisvinimas, Lietuvos liaudies laisvė, kultūra, civilizacija, apsisprendimas priklauso ne nuo Hitlerio pergalės, kuris jau ir Lietuvos vardą panaikino, bet nuo antihitleriškų jėgų pergalės. Veikime visi, kurie tik esame prieš fašistus nusistatę!

Apie "Išvežtuosius" ir "Sušaudytuosius;" Kur Vyskup. Staugaitis?

STRAIPSNIS ŠEŠTAS

Pro-naciškas "žinių" malūnas Amerikos lietuviuose dar vis tebemala hitlerišką propagandą. Pro-naciška lietuviškoji spauda tebekartoja tą, ką tupėdamas Berlyne geštapininkas Ancevičius jai įsako.

Štai tik šiomis dienomis pro-naciška spauda spausdina Ancevičiaus prisiųstą "bolševikų nužudytų ir Sovietų Rusijon išvežtų asmenų" sąrašą. Šį sąrašą, sako "Naujienos," (rugs. 30 d.), prisiuntė "Lietuvos Piliečių Sąjunga, kurios pirmininku yra Rapolas Skipitis ir iždininku Dr. Pranas Ancevičius."

Kaip paminėtoji "sąjunga," taip ir Skipitis ir Ancevičius, yra Berlyne. Kadangi Goebbelsas paskyrė Ancevičių aprūpinti užsienio lietuvių spaudą visokia hitleriška propaganda, tai per jo rankas viskas ir eina. (Įdomu pabrėžti ir tą faktą: **Kaune Hitleris neleidžia veikti jokiai lietuviškai organizacijai, o Berlyne jis palaiko "Lietuvos Piliečių Sąjungą"!**)

Štai, turiu tąjį sąrašą. Paėmiau iš "Draugo," kurio redakcijoje žymią rolę lošia neseniai iš Berlyno atvykęs ir Hitlerio palaimintas kun. Prunskis. Manau sau, čia tai jau iš tikrųjų surasiu daug naujenybių, kurių bus galima paduoti ir "Laisvės" skaitytojams. Skaitau vardus, pavardes, j i e š k au, grozdžiu.

Na, ir kas gi pasirodė? Tai sąrašas, į kurį sukištos asmenų pavardės, jau daug sykių pasirodžiusios toje pačioje spaudoje! Typiškiausiomis gal būt bus sekamos: smetoninio režimo laikais buvęs žvalgybos viršininkas Povilaitis; smetoninio režimo laikais buvęs vidaus reikalų ministeris Skučas, Augustas Voldemaras, ir t.t., ir t.t. Tai vis Lietuvos liaudies priešai, tai vis žinomi, aiškūs prohitlerininkai.

Apie Voldemarą

Mano dėmesį atkreipė A. Voldemaras. Štai, kaip Ancevičius apie jį paduoda: "Prof. Augustinas Voldemaras iš kalėjimo išvežtas ar nužudytas."

Iš kokio kalėjimo jis išvežtas? Nepasakoma. Ir tas verčia pagalvoti, prisiminti praeitį.

Voldemaras buvo kalėjime Smetonos laikais. Net Smetona negalėjo apkęsti dėl jo pro-naciškumo. Smetona talpino Voldemarą į kalėjimą dėl to, kad jis, Voldemaras, norėjo Hitleriui Lietuvą parduoti, neužsileisdamas Smetonai!

Kai Lietuva patapo tarybinė, iš Berlyno buvo pranešta, kad **"Voldemaras išvežtas Rusijon" ir ten profesoriaująs!** Profesoriaująs "rusų universitete!" Tą žinią, be abejo, pranešė niekas kitas, kaip Ancevičius.

Ir ar jūs tikėsite, ar ne, "Naujienos" prisimygusiai keliais atvejais kartojo, kad Voldemaras "rusų universitete" profesoriauja! Grigaitis tai skelbė, aišku, turėdamas galvoje tikslą Sovietų Sąjungą pašmeižti. Nes jeigu hitlerininkas Voldemaras profesoriauja "rusų universitete," tai Stalinas tuomet patampa beprincipis; jis samdosi profesoriauti hitlerininką, lietuvių tautos išmatą!...

Bet štai vokiški naciai užpuola Sovietų Sąjungą. Lietuva tampa vokiečių okupuota. Geštapininkas Ancevičius jau viešai "informuoja" Amerikos lietuvius apie padėtį Lietuvoje. Pro-naciškai spaudai Voldemaras ir vėl — didelė žinia!

Paskaitykite to patiės Ancevičiaus "teisingas žinias," o pamatysite, kur dabar yra Voldemaras:

"Kauno radio pranešė, jog kartu su kitais politiniais kaliniais (hitlerininkais.—R. M.) **iš kalėjimo paleistas ir prof. Augustinas Voldemaras, buvęs ministeris pirmininkas ir Smetonos vyriausybės metu buvęs koncentracijos stovykloje, vėliau buvęs ištremtas ir pagaliau patekęs bolševikų kalėjiman."** ("Draugas" š. m. birželio 30 d.).

Š. m. liepos 17 d. "Naujienose" skaitome: **"Prieš pat rusų-vokiečių karą bolševikai išgabeno iš Lietuvos kelias dešimtis tūkstančių inteligentų** (sic! — R. M.) **ir ūkininkų ištisomis šeimomis, kurių tarpe išgabenti Kazys Bizauskas, Voldemaras, Čarneckis..."**

Š. m. rugsėjo mėn. 13 d. "Naujienose" A n c e v i č i u s praneša "baisią žinią," kad **Voldemaras esąs Solovkuose!...**

Iš to, kas aukščiau pasakyta, skaitytojas galės "aiškiai matyti," jog Voldemaras prieš pat karą profesoriavo "rusų universitete," paskui (prieš pat karą) buvo išgabentas į Rusiją, prasidėjus karui — išlaisvintas (Hitlerio) iš Kauno kalėjimo, paskui ir vėl išvežtas, patalpintas į Solovkų salas, o paskui, — vėliausiai — "iš kalėjimo išvežtas ar nužudytas!" Pro-naciškai spaudai vienas ir tas pats: Voldemarą galėjo išvežti iš kalėjimo (nesvarbu, kokio ir kur) arba nužudyti!

Jeigu geštapininkas Ancevičius, kuris taip nuoširdžiai darbuojasi Hitleriui, perskaitytų visus savo raštus apie Voldemarą ir kitus h i t l e r i n i n k iškus "kankinius," tai net naciška jo makaulė nesugebėtų sugaudyti, "kur ranka, kur koja."

Jeigu katalikų, socijalhitleristų ir tautininkų spauda, taip nuoširdžiai kooperuojanti su Ancevičium, perskaitytų tą viską, ką ji spausdino apie Sovietų Sąjungą, apie "hitlerininkiškus kankinius" (tokius, kaip Voldemaras), tai net niekiškais nuodais apnuodinta jų sąžinė priverstų juos pasisakyti: "koki mes esame melagiai!"

Voldemaras — vienas iš daugelio pavyzdys.

Kiek pro-naciška lietuviška spauda Amerikoje yra "nužudžiusi" Lietuvos žmonių ir už tai kaltę suvertusi ant Sovietų Sąjungos? Sunku pasakyti. Reikėtų nemažai laiko paaukoti, kad viską surasti.

Apie Kitus

Čia bus ne pro šalį prisiminti kai kurias žinomesnes pavardes, kurių savininkus Amerikos lietuviškoji pro-naciška spauda buvo nužudžiusi, o paskui prikėlusi iš numirusių.

Generolas A. Gustaitis, adv. Zigmas Toliušis, J. Eretas, Vincas Krėvė-Mickevičius, Pijus Glovackis (pagal pro-nacišką spaudą, šis vyras buvo bolševikų "likviduotas," paskui atgaivintas, vėliau — ir vėl nužudytas), **Yčas, Raštikis, Garmus, Bistras, Bružikas.**

Skandalinta dėl "įkalinimo" dr-o Griniaus ir dr. Šliupo, — pasirodo, jog tai buvo bjauriausias melas!

Toji pati spauda, su geštapininku Ancevičiumi, uždarė į Lukiškių kalėjimą (Vilniuje) Lietuvos rašytoją **Petrą Cvirką** ir jį ten padarė fašistu... Girdi, **Cvirka "mėgina keisti savo kailį,"** jis bandąs prisitaikyti prie aplinkybių, prie kruvinų okupantų.

Ir Amerikos lietuvių visuomenė, jei ji būtų patikėjusi tiems Ancevičiaus ir pro-naciškos spaudos melams, būtų be reikalo pasmerkusi žymų rašytoją. Bet ji nesiskubino to padaryti; ji žino, kad Ancevičius yra Hitlerio agentas, o spauda, kuri naudojasi jo propaganda, yra pro-naciška. Pagaliau, ateina "Laisvei" Cvirkos telegrama, kad jis gyvena Sovietų Sąjungoje, kad jis kovoja prieš fašistus; kad jis, beje, ruošiasiasi svarbiausiam žygiui, kurio mes negalime skelbti dėl žinomų priežasčių.

Ir čia aiškiausiai pasirodė pro-naciškos spaudos laikraštinė etika, dora. Užuot prisipažinti, kad geštapininkas Ancevičius ją apgavo; užuot atsiprašyti rašytojo Cvirkos už apšmeižimą, toji spauda tebeteigia savo: Cvirka bando būti fašistas! Cvirka — vokiečių kalėjime bandąs pasitaisyti!...

Didesnio politinio sugedimo, berods, niekas negalėtų parodyti, kokį rodo lietuviškoji pro-naciška spauda!

Kur Vyskupas Staugaitis?

Prieš tūlą laiką Ancevičius paskelbė, kad **"bolševikai brutališkai nužudė" Telšių vyskupą Justiną Staugaitį.** Katalikų spaudoje pasirodė eilė straipsnių, išgarbinančių ir apverkiančių minėtąjį vyskupą ir pastatančių jį greta žymiausių kankinių už katalikybę.

Bet štai Ancevičius paskelbia savo garsųjį (suimtų, nužudytų, prikeltų ir vėl suimtų ir nužudytų) "sąrašą." Jieškau vyskupo Justino Staugaičio. Nerandu!

Imu vieną po kito pro-naciškų laikraštį, stebiu, grozdžiuosi, gal gi kur nors surasiu. Veltui! Pagaliau ateina į talką mūsų kaiminka "Amerika." Šis laikraštis, kaip žinia, yra globoje kun. Jono Balkūno, andai išstojusio prieš tuos, kurie geštapininką Ancevičių ima "už grynų pinigą." Linijos "Amerika" neišlaiko, — ima ir nukrypsta į ancevičinę pusę — gal sąmoningai, gal ne, — nežinau. "Amerikoje" skaitau: **"Žuvusių kunigų Lietuvoje vardai."** Toliau: **"Iš patikimų šaltinių gauta žinių, kad bolševikų siautimo metu Lietuvoje žuvo šie kunigai..."** Kaip jie žuvo—mirė nuo ligų, buvo nužudyti, žuvo kovodami prieš vokiečius ar kovodami prieš raudonarmiečius — nepasakoma. Užtenka, kad sudėta 21 kunigo vardas ir pavardė. Galimas daiktas, kad iš keliolikos šimtų katalikų kunigų Lietuvoje per metus laiko tiek jų žuvo. Galimas daiktas, kad vienas ar kitas buvo, kaip jie sako, "likviduotas." Kunigas juk nėra jokis viršžmogis, jokis šventas daiktas. Jis nėra be nuodėmės. Jis yra toks pats griešninkas, kaip ir "paprastas žmogus". O jeigu taip, tai jis gali ir pasielgti "paprastai;" gali būti kriminalistas, gali būti fašistas, jis gali būti pro-bolševikas (nors tai reta išimtis); jis gali imti ginklą ir nušauti kitą žmogų, o paskui kito žmogaus — pats būti nušautas. Tai vis paprastas reiškinys, jei atsiminsime, kokioje padėtyje Lietuva buvo per pastaruosius virš metus laiko.

Bet sąraše **nėra** "didžiausio kankinio" — vyskupo Staugaičio, kuriam pro-naciška kunigų spauda gražias eulogijas yra paaukojusi!

Matyt, sąžinės graužiamas, "Amerikos" redaktorius irgi galvojo apie vyskupą Staugaitį. Ir todėl jis prie sąrašo pridėjo sekamą pastabą:

"Tie patys patikimi šaltiniai (sic! — R. M.) **nieko nesako apie J. E. Telšių vyskupo Justino Staugaičio likimą. Anksčiau iš Berlyno pranešta apie vyskupo Staugaičio mirtį, bet to pranešimo teisingumo niekur nepavyko patikrinti."**

Na, ir paliejo katė pieną! Ancevičius paskelbė, būk vyskupas Staugaitis esąs "bolševikų žiauriai nužudytas," o čia, štai, "Amerika" skelbia, kad **"apie Staugaičio mirtį... niekur nepavyko patikrinti."** Vyskupas Staugaitis, seno amžiaus žmogus, galėjo mirti natūraline mirtim (net ir vyskupai juk miršta), bet galimas daiktas, kad jis dar tebegyvena. O gal šį vyskupą naciai nužudė ir todėl dabar Ancevičius tyli. Joki bolševikai, vadinasi, vyskupo Staugaičio nenukankino. **Jį buvo nukankinęs geštapininkas Ancevičius, paskui pro-naciškoji l i e t u v i š k a spauda Amerikoje.**

Tai ir viskas!

Iš to gerbiamam skaitytojui bus aišku: **geštapininkas Ancevičius yra melagis.** Spauda, kuri skelbia jo pranešimus, tam melagiui Hitlerio agentui padeda klaidinti Amerikos lietuvių visuomenę, padeda nuodinti jų protus hitleriškais nuodais.

Tai sužini, sąmoninga propaganda už Hitlerį. Šiandien, kai mūsų kraštas visas jėgas meta Hitleriui sutriuškinti, tokia propaganda yra neleistina!

R. Mizara.

Lekcija

Mažoji Marytė turėjo parašyti uždavinį veiksnio esamojo laiko iš penkių žodžių. Ji parašė:

Mama skalbia, ruošia, siuva, švarina ir verda.

Tėtė valgo, geria, rūko, kazyriuoja ir miega.

Kavalierius

—Kodėlgi neapsivedi su tąja našle, kada vaikščioji pas ją kas vakarą?

—Jau maniau apie tai. Bet apsivedus, kur aš praleisiu vakarus?

LITERATŪRA ir MENAS

Nauji Raštai

KNYGELĖ "CHICAGOS LIETUVIŲ KONFERENCIJOS EIGA"

Įsigyk šią knygelę — tik 5c. Atydžiai ją perskaityk. Jei turi daugiau nei 5c., nusipirk tų knygelių daugiau. Vieną sau pasilaikyk, o kitas išdalyk savo bičiuliams.

Tu, brolau ir sesute, užklausi manęs: *Kokiam tikslui?* Negana, kad vieną knygelę nusiperki — dar čia turi pirkti kelias ant syk. Taip, brolau ar sese, jei turi daugiau nei 5c., tai pirk daugiau. Ir nupirkęs perskaityk atydžiai. Nes Chicagos ir Apylinkės Lietuvių Konferencija nustatė gaires, kuriomis besivadovaujantis lietuvis tikrai neklaidžios šuntakiais, kad pasiekus laisvę, gerbūvį — žodžiu palaimą gyvenime.

"Vilnies" administracijoj, kurios adresas yra 3116 *So. Halsted St., Chicago, Ill.*, randasi knygelė: "Laiškai iš Lietuvos." Jei dar neturi, tai ir tą knygelę nusipirk.

Nusipirkęs tas dvi knygeles ir atydžiai perskaitęs — palygink dabartinę Ostlandą (Lietuvą po Hitlerio globa) ir Lietuvą Tarybų Sąjungos narę.

Lai bus man leista tavęs, brolau ir sese, užklausti: Su kuria valstybe jūs norėtumėt bendradarbiauti? Ar su Hitlerio režimu, ar su Sovietų Sąjunga? Man rodos, kad kiekvienas sąžiningas žmogus, netik lietuvis, nesvyruodamas atsakys — šimtą syk geriau bendradarbiauti su Sovietų Sąjunga. Tą ir aš sakau, tą sako Dėdės Samo pareigūnai, tą sako ir Anglijos valdžios vairo vyrai. Dar daugiau, tos dvi galingos valstybės (Dėdė Samas ir John Bull) teikia medžiaginę ir moralinę paramą Sovietų Sąjungai, tai tu, brol ir sese, lietuvi, būk netik dėkingas toms galingoms dviem valstybėm, bet ir pats prisidėk doriniai ir medžiaginiai gelbėdamas savuosius brolius ir seses Lietuvoje ir karius, kurie sykiu su Sovietų Sąjunga naikina galingą priešą.

Tai štai tavo šiuo momentu šventa pareiga. Jei milijonai žmonių aukoja savo gyvastį, kad nugalėjus žmonijos priešą, tai tu be atsikalbinėjimo remk Chicagos Lietuvių Konferencijos nustatytas gaires. Visupirma, nusipirk knygutę *Konferencijos Eiga.* Tik 5c. ir "Laiškai iš Lietuvos." Atydžiai perskaityk, atsiraityk rankoves ir įsikinkyk darban. Bešališkų (neutrališkų) žmonių šiame momente nėra ir negali būti. Yra tik priešai žmonijos (tai Hitlerio-Mussolinio pritarėjai) ir gynėjai žmonijos laisvės-gerbūvio, tai Sovietų Sąjunga, kuriai turim teikti moralę ir medžiaginę paramą.

Tad darban visi lietuviai įsikinkykime, nes tai šventa mūsų pareiga.

Dr. A. L. Graičunas.

Saulėtekis Prie Nemuno

Vingiuoja Nemunas,
lyg aukso kelias,
kai skaisti saulė
teka iš rytų.
Per Baltijos marias
pasiekti gali
jo vilnys
vandenynus be krantų.

Gaivus vėjelis
dvelkia per krūtinę —
jis laimę kurti
žadina tave,
o tu —
saulėtekio šviesoj auksinėj
į tolumą plauki
minčių srove.

Plauki į vakarus,
už žemės vartų,
kur mūsų saulė
slenka pamažu.
Supraski —
Nemunas tik pirmą kartą
toksai nepaprastas
ir toks gražus.

Akis pravėręs,
luktelk valandėlę,
per kančią tapki
grynu žmogumi, —
balti rūkai,
padangėn pasikėlę,
pabirs į žemę
aukso lietumi.

Ir meilė didelė,
džiaugsmu patvinus,
saulėtekio šviesoj
kelius atras:
žėrėdama ji pereis
vandenynus
su Nemunu
per Baltijos marias.

V. Montvila

"Išlaisvinti Browderį," — tai šūkis, kurį šiandien kelia kiekvienas laisvę mylintis žmogus.

PAREIGA

(Iš Rašytojo Pastabų Fronte)

Kai kalbama apie pareigą, aš visuomet atsimenu raudonarmietį Mykolą Riazanovą, iš kurio gyvenimo aš žinau tiktai penkias ar šešias valandas vienos vienintėlės dienos.

Tą dieną jis kovėsi su baltasuomiais. Tai buvo jo pareiga—kautis su priešu. Šimtai ir tūkstančiai kitų sąžiningų kovotojų taip pat kovėsi tą dieną, tačiau iš visų jų man ypatingai įsmigo atmintin Mykolas Riazanovas, nes bendra karinė pareiga jo supratimu įgijo nuostabaus grožio ir narsumo bruožus.

Štai kas buvo.

Zakudajevo batalijonas vedė antpuolį. Nakties metu kovotojai prisiartino prie baltasuomių apkasų maždaug tik per keturiasdešimt metrų. Tačiau paimti apkasų nepavyko. Tuomet jie patys apsikasė. Mūšis ryto metą turėjo viską nulemti.

Vos išaušo, kai sniegas aplink apkasus pajuodavo, vietomis atsiskleidė geltona puri žemė. Tačiau ir ji tuojau pat pajuosdavo nuo sprogstančių minų.

Mūšis vyko visomis aukštumos pašlaitėmis. Kovotojai surėmė baltasuomius replėmis ir plėšė iš jų metrą po metro.

Nujausdami pražūtį baltasuomiai gynėsi taip atkakliai ir žiauriai, kaip tesiginama tik mirties akivaizdoje.

Zakudajevo batalijonas šliaužė pirmyn. Po pusės valandos prasidėjus mūšiui išėjo iš rikiuotės batalijono vadas. Vadovavimą perėmė štabo viršininkas kapitonas Degtiariovas.

Po valandos ir jis išėjo iš rikiuotės. Vadovavimą turėjo perimti vyresnysis politvadovas, bet jo tuo metu arti nebūta, tad batalijono vadu tapo leitenantas Popovas.

Keršydami už savo pralaimėjimą, baltasuomiai stengėsi išmušti vadą po vado.

Jie stengėsi išvesti iš rikiuotės pačius vertingiausius ir reikalingiausius žmones. Štai jau išėjo iš rikiuotės visi minosvaidininkai. Leitenantas Popovas žvalgosi po kovotojų eiles. Nėra kuo pakeisti. Tuomet jis telefonuoja į štabą. Iš ten nieko nepažada.

— Drauge batalijono vade! — ir prieš leitenantą Popovą išaugo kovotojas Mykolas Riazanovas.

Tą Riazanovą leitenantas jau seniai buvo pastebėjęs. Riazanovas šaudė į suomius taip uoliai ir taip azartiškai, tartum būtų buvęs ne kare, bet medžioklėje. Jis šaudė, juokavo, akimis ieškojo "genių," ir vis dar jam būdavo per maža.

— Leiskite imtis minosvaidžio!

— O argi mokate?...

— Na, būkite ramūs! Ypatingo mokslo čia jokio nereikia.

— Imkitės! — atsakė leitenantas ir tuojau pat pamatė, į kokias auksines ir drąsias rankas pateko minosvaidis.

Ir tą momentą, kai jis truputį nurimo dėl minosvaidžio, išėjo iš rikiuotės visi kulkosvaidininkai.

— Ech, ir nesiseka! — ir Popovas greitai prigulė už "Maksimo," nes kulkosvaidžio ugnies negalima buvo pertraukti nė už ką.

Jis spiaudė iš kulkosvaidžio ir kartu vadovavo batalijonui, ir, nors ir labai reikėjo prieiti prie telefono ir pakalbėti su pulko štabu, niekaip negalėjo to padaryti.

— Pasakykite, kad tuojau, tuojau pat! — sušuko jis, nors ir nemanė pasitraukti nuo "Maksimo."

Tačiau vadovauti batalijono mūšiui taip pat buvo būtinai reikalinga. Kaip čia radus išeitį, Popovas nesuvokė.

— Leiskite, drauge leitenante! — staiga jis išgirdo už savo pečių.

— Kas čia?

— Riazanovas... Leiskite imtis kulkosvaidžio.

— Argi mokate? Juk Tamsta šaulys.

— Ką ten! Ar čia svarbu? — ir Riazanovas greitai ir vikriai pakeitė vadą ir ėmė taip įsiruošti prie kulkosvaidžio, tartum jis būtų rengęsis išbūti ten mažiausiai ištisą parą.

Vidudienį mūšis dar tebevyko. Šiuokorai tebesigynė. Minos sprogo kiekviename žingsnyje. Jų buvo tiek daug, kad nebuvo įmanoma ir saugotis sprogimų.

Popovas sėdėjo vado punkte, dešimtį metrų už apkasų, kai staiga čia pat sprogo baltasuomių mina. Keletas žmonių žuvo. Ryšio kabeliai buvo sutraukyti. Telefono aparatas buvo nublokštas į šalį.

Leitenantas Popovas pasiliko be ryšio patį atsakingiausią mūšio momentą. Minos sprogimas atkirto jį nuo štabo.

— Ryšys nutrauktas?

Jis atsigrįžo. Čia pat gulėjo Riazanovas.

— Taip.

— Leiskite man...

— Argi Tamsta ryšininkas?

— Ryšininkas — ne ryšininkas, bet šį tą sugebėsiu padaryti. Leiskite.

Ir Riazanovas ėmėsi reikalo.

Mūšis tačiau neaprimo. Ilgai galvoti nebuvo laiko. Ir leitenantas Popovas, nurimęs, kad vėl užmegstas ryšys, ėmėsi kitų reikalų. Ugnis vis didėjo. Jau seniai veikė mūsų artilerija. Perskrido lėktuvai.

Artinosi paskutinės atakos metas. Leitenantas to tik ir laukė.

Ir staiga jis pargriuvo.

— Neštuvus... Sužeidė batalijono vadą! — sušuko kažkas.

— Atitraukite kokius penkis metrus atgal laidą, — tarė Popovas. — Štai taip. Neštuvus pastatykite čia pat. Aš ir toliau vadovauju.

Paskui jis paskambino į štabą.

— Jėgų užteks trims, keturioms valandoms, — tarė jis. — Tačiau kas gi ves atakon?

Jėgų vis dėlto tebeturėjo jis ne tiek daug, kaip atrodė, ir ėmė bematant silpnėti. O ir vadovauti begulint neštuvuose buvo sunku. Jis užsimerkė, nesuvokdamas kas daryti.

— Leiskite padėti vadovauti batalijonui! — išgirdo jis čia pat artimą Riazanovo balsą. — Jūs man nurodinėkite, drauge leitenante, o aš vykdysiu su kovotojais!

— Drauge Riazanovai! Tamsta pavyzdingas raudonarmietis! Tamsta tapai vadu mūšyje. Perimk Tamsta iš manęs batalijoną!

Mano nuomone, tai, ką darė Riazanovas, o svarbiausia, kaip jis tai darė, ir yra socializmo šalies kario pareiga, laisvas ir džiugus savo valios pareiškimas.

P. Pavlenko.

Iš Pavlo Tyčinos Kūrybos

o O o

Ir nuo bajorų, nuo carų
Dar liko drebulio garų;
Negreit tuos plėmus mes nutrinsim,
Tiktai laukuos dar srutos tyso...
O maište amžinas, žiaurus!
Koks žygio ratas įvairus!
Tu nuovaras plaki ir mėtai,
Patsai priešybe pažymėtas.
Iš atminties gausias drumzles
Tu svaidai į visas puses—
Visokiais laiptais, palinkimais,
Kol numeti bangų plakimams.
Ne maištas tu, mes ne vergai:
Kovos tu sąlyga likai.
Į du—pasaulį tu suskirstai,
O mes tik vėliavomis virstam.
Nuo vergiškų darbų pas JUOS
Dar rūdys matosi laukuos.
Tu augi. Grioviais apsirausius
Pikta Europa žiūri, klausos.
Tu auk, kaip sodui amžinam,
Dviem ilgesiam, penkiem skausmam!
Senų juokai—ne nuodai žūti.
Gyvenk, kas turi teisę būti!

Vertė **Faustas Kirša.**

AMERICA ON GUARD!

Above is a reproduction of the Treasury Department's Defense Savings Poster, showing an exact duplication of the original "Minute Man" statue by famed sculptor Daniel Chester French. Defense Bonds and Stamps, on sale at your bank or post office, are a vital part of America's defense preparations.

Lawrence, Mass.

Lenkų visos draugijos ir parapijos buvo surengusios prieš porą savaičių "tag day" ir surinko pusėtinai gerą sumą pinigų. Ant dėžučių buvo padėta gelbėti toms šalims, kurios kariauna prieš hitlerizmą-fašizmą. Vėliau buvo pasiteirauta, ar teisybė ir kur tie pinigai bus siunčiami. Pinigai pasiųsti per Lenkijos atstovą Washingtone ir nurodyta, kad jie būtų pasiųsti Lenkijos armijai, kuri dabar organizuojasi Sovietų Sąjungoje. Komitetas pareiškė, kad mūsų kožnas centas eina bestijos Hitlerio šonkaulių laužymui. Tai čia lenkų atliktas tikrai garbingas darbas.

Lenkai supranta, kaip greitai Sovietų Sąjunga laimės šitą karą prieš hitlerinę Vokietiją, taip greitai Lenkija bus išlaisvinta ir turės savo nepriklausomybę. O jeigu Hitleris laimėtų, tai Lenkija liktųsi pavergta ant visados. Lenkijos žmonės greitai suprato, su kuomi reikia skaitytis ir stoja su demokratinėmis šalimis prieš fašizmą.

O kaipgi mūsų tūli lietuviai atsineša? Ar jie ir taip pat darbuojasi už fašizmo sumušimą? Taip, lietuviai demokratijos mylėtojai stovi petys petin ir darbuojasi kartu, kad sunaikinti fašistinę bjaurybę ant visados. Bet kur gi kitos srovės, kaip socialistai, tautininkai ir katalikai? Jie visi susibūrę krūvon garbina bestiją kraugerį Hitlerį, kuris žudo nekaltus žmones ir plėšia Lietuvos gyventojus, kankina juos.

Kurie perskaitėte Jono Marcinkevičiaus kablegramą, kurioje parodoma, kaip naciai traktuoja lietuvius, tai žinote, kad net plaukai stojasi ant galvos. O ten dar nėra paduota viskas. Lietuvoje žmonių kraujas liejasi upeliais.

Na, o gal kai kas pasakys, kad kadangi ta kablegrama nuo Jono Marcinkevičiaus atėjo iš Maskvos, tai joje dalykai prieš nacius yra perdėti. Bet man teko skaityti bostoniškiam laikraštyj "Globe" pranešimas, kuriame parodoma sekamas:

Iš Lietuvos žmonės yra vežami Vokietijon. Žemės atimtos nuo Lietuvos žmonių ir atiduotos vokiečiams. Šimtais kasdien žmonės šaudomi ir kalėjimuosna grūdami. Moterys ir vaikai negali nė prasižioti prieš budelius, o jeigu kurie prasižioja, tai ant vietos esti nužudomi. Viskas atimdinėjama nuo žmonių. Lietuviai laikomi už žemiausios rūšies žmones.

Tai taip parašyta. Bet ta žinelė taip trumpa, jog ją sunku laikraštyje ir surasti. Bet visi sakiniai yra baisūs.

O mūsų lietuviški Hitlerio klapčiukai tauškia kitiems, būk Lietuva esanti laisva ir būk ją Hitleris išlaisvinęs.

Jeigu Lietuva yra laisva, tai kam laiškai grįžta iš Lietuvos? Va jums faktas. U. Penkauskienė buvo parašius tris laiškus Lietuvon dar pirma nacių okupavimo. Bet kol laiškai pasiekė Lietuvą, taj fašistinis bestija jau buvo užėmęs Lietuvą. Na, ir visi trys laiškai sugrįžo, o jų konvertai abiejose pusėse priteplioti vokiškai, kad tokios valstybės, kaip Lietuva, nebėra! Bet laiškai vis tiek cenzūruoti ir vėl užlipdyti. Tai matote, kokią laisvę dabar turi Lietuva. Ta pati draugė Penkauskienė prie

(Tąsa ant 4-to pusl.)

Vienaaukštė Amerika

Rašo I. Ilfas ir E. Petrovas

9 — 16 — 41 — — 29

(Tąsa)

Parodos pastato dviejuose aukštuose, lyg fokuse, buvo surinkta visas automobilinės Amerikos pasakiškas žibėjimas. Nebuvo nei orkestrų, nei palmių, nei bufetų,—žodžiu, jokių papildomų pagražinimų. Patys automobiliai buvo toki gražūs, kad jiem daugiau nieko nereikėjo. Taurusis Amerikos technikos stilius yra tas, kad dalyko esmė nieku pašaliniu neužteršta. Automobilis yra tas daiktas, kurio čion atėjo. Ir čia egzistuoja tik jisai. Jį galima rankomis liesti, į jį sėstis, pasukti vairą, uždegti žibintus, raustis motore.

Ilgi kūnai brangių "Pakkardų", "Cadillaccų" ir "Rolls-roisų" stovėjo veidrodžių vitrinose. Atskirose aikštelėse sukosi specialiai poliruoti šasi ir motorai. Sukinėjosi ir šokinėjo nikeliniai ratai, rodydami resorų ir amortizatorių elastingumą.

Kiekviena firma demonstravo savąjį technikos triuką, kokį nors patobulinimą, paruoštą tam, kad galutinai įerzintų pirkėją, išvestų jį (svarbiausia jo žmoną) iš dvasinės lygsvaros.

Visi "Chrysler" firmos išstatyti automobiliai buvo auksinės spalvos. Tai tokie rusvai auksiniai vabalai. Aplink šiuos automobilius sklido dejavimas. Gražutės liesos amerikonikės, mėlynomis vaidilučių akimis, buvo pasiruošusios įvykdyti žmogžudystę, kad tik turėtų tokią mašiną. Jų vyrai išblykšdavo pagalvoję, kad šiąnakt jie turės pasilikti tik dviese su savo žmonomis ir nebus kur išbėgti. Daug, daug pasikalbėjimų būna New-Yorke naktį po automobilių salono atidarymo! Vargas vyrui parodos atidarymo dieną! Ilgai jis slankios apie vedybinį guolį, kur, lyg kačiukas susiraitęs, guli mylimas sutvėrimas, ir niurnės:

— Missi, juk mūsų "Plimutas" padarė tik dvidešimt tūkstančių mylių. Juk tai ideališka mašina.

Bet sutvėrimas net neklausys savo vyro. Jis kartos vieną ir tą patį, vieną ir tą patį:

— Noriu auksinio "Chryslerio".

Šią naktį padori vedybinė lova vyrui virs vinimis nusmaigstytu indų fakiro guoliu.

Bet žemi galingi "Kordai" su krištoliniais žibintais, paslėptais sparnuose jų prašmatnesniam išlenkimui, verčia pamiršti auksinius vabalus. Amerikonaitės įsikrausto į šias mašinas ir sėdi ten ištisas valandas, nepajėgdamos išeiti. Visiškame jausmų pakrikime jos paspaudžia mygtuką, ir žibintai iškilmingai iššliaužia iš sparnų. Vėl jos paliečia mygtuką, ir žibintai slepiasi savo lizduose. Ir vėl iš viršaus nieko nematyti — plikas blizgąs sparnas.

Bet viskas gęsta — ir auksas ir krištolas — prieš imantrias ir iš pažiūros senoviškas didžiulių "Rolls-roisų" formas. Iš karto norisi praeiti pro šias mašinas. Iš pradžių net stebiesi: kodėl tarp išlenktųjų modelių, slepiančių žibintus ir auksines varsas — stovi šios juodos paprastos mašinos. Bet reikia tik įsižiūrėti ir darosi aišku, kad kaip tik šitai — pats svarbiausias. Tai mašina visam gyvenimui, mašina viršžmogiško turtingumo senutėms, mašina princams.

Čia Missi pastebi, kad niekuomet nepasieks visiškos laimės, kad ji niekuomet nebus princesė. Jos Frenkas savo kontoroje per mažai pinigų uždirba.

Šis automobilis niekuomet neišeis iš mados, nepasens, kaip nesensta brilijantai ir bebrai. Ak, ten net baisu atsisėsti! Jauti save antspaudo saugotoju lordu, kuris pametė antspaudą ir tuoj bus atleistas.

Mes pasėdėjome "Rolls-roise" ir nutarėme jo nepirkti. Mums tai perdidelė prabanga. Vargiai ar jis betiktų toje mūsų rūsčioje kelionėje, kuri mums buvo prieš akis. Be to, ir kaštavo daug tūkstančių.

(Bus daugiau)

Jau Laikas Prie Darbo!

Baisūs iš rytų Europos karo pranešimai per radio kasdien darosi baisesni ir baisesni tiems, kurie norime matyt ir palikt pasaulį laisvą, tinkamą visiems gyventi. Ten Europos rytuose pasiutęs vokiškas nacio-fašizmas su visos Europos jėgomis nesulaikomai veržiasi pirmyn ir pirmyn, viską naikindamas, negailėdamas nei žmonių, nei turto, nei civilizacijos, nei kultūros atsiekimų—nieko, nieko! O jo tikslas aiškus visiems, kas tik nori tai matyt ir suprast. Jis siekia užkariaut visą pasaulį. Apsidirbęs su Europa, pertvarkęs armiją, orlaivyną ir jūrų laivyną, patrauks ir į mūsų pusrutulį — **Ameriką** iš dviejų šonų. Tai nacių vokiečių strategija. Tuomet jie bus daug, daug kartų galingesni. Tuomet jų niekas nesulaikytų.

Sulaikyt reikia dabar, dabar reikia jį sunaikinti Europoje. Dar galima dabar, kuomet dar kovoja Sovietų liaudis su savo narsiąja armija, ar pastojus kelią laiko tam baisūnui; kada dar ir Anglijos liaudis neparblokšta, dar stovi kovos lauke. Tik jos lordai veidmainiauja, stovi ant kelio, taip, kaip mūsų Wall Strytas su Lindberghu ir kompanija.

Todėl mūsų šalies darbo žmonės turi stoti ant kovos tikro kelio. Mūsų prezidentas su savo kabinetu nori apgint Ameriką nuo nacio-fašizmo. Jis šaukia visos šalies gyventojus į kovą už demokratiją. Taigi, ko laukiame mes?

Mes eikime ant gatvių į demonstracijas; reikalaukime kongreso, kad nevaržytų prezidento užsieninės politikos; reikalaukime, kad kuo skubiausia visokeriopa pagalba būtų duodama tai armijai, kuri neša visą karo nuožmumą, visą jo sunkumą. Vardan tos tikros ir greičiausios pagalbos turime atidėti ekonominius ir politinius griežtumus į šalį, idant mes darbo žmonės galėtumėm ir ateityj būti organizuotais ir palaikyt savo unijas, savo kultūros ir tautines organizacijas, pagaliau ir pačią tautinę nepriklausomybę. Jei naciai laimės tą karą Europoje, jie laimės ir čion Amerikoje, nes jų mašina jau taiso kelius jiems ir mūsų šalyj.

Nėra laiko atidėlioti, turime veikti greit.

Šaukime masinius susirinkimus, organizacijų konferencijas, tverti anti-fašizmo sąjungą kovai priej nacio-fašizmą, už visokeriopą pagalbą tiems, kurie stovi griežtoj kovoj su tuo bestija.

Atminkime, kad visų ta pati šventa užduotis, laisvė brangi visiems, ar tu darbininkas, biznierius, ar profesionalas. Fašizmas išplėš ją mums visiems. Tai kodėl nekovot griežtai, konkrečiai ir atsidavusiai už taip brangų dalyką? Tik liurbiai, neišmanėliai stovi arba krankso nuošaliai.

Visi su mūsų šalies prezidentu! Dar daugiau priduokim jam drąsos, pasiryžimo kovot prieš bendrą mirtiną žmonijos priešą iki pilnos pergalės!

K. Vet.

Oregon City, Oregon

LDS 106 Kuopa Suaukavo $33 Medikalei Sovietų Pagelbai

LDS 106 kuopos susirinkimas rugsėjo 28 d. buvo gana pavyzdingas. Narių dalyvavo skaitlingai ir beveik visi ėmė balsą prie apkalbėjimo svarbesnių dienos klausimų. Taipgi buvo maloniai priimti 3 nauji nariai, tai Mary Yankauskienė ir jos du sūnūs Harry ir J. Yankauskai. Harry užlaiko puikią valgyklą "Cafe", 8107 N. Danver Ave., Renton. O Mary Yankauskas turi "Service Station", 2840 N. Columbia Blvd. Tai švarūs biznieriai ir labai mandagiai visiems patarnauja.

Išrinkta komisija parinkt aukų dėl Sovietų Sąjungos medikalės pagelbos. Į komisiją įėjo draugai Stupuras ir Marcenkus. Tai ant vietos surinkta $33. Čion vardai aukavusių: LDS kuopa aukavo $10, M. Janukaitis ir C. Marcenkai po $5. Po vieną dolerį aukavo sekanti: W. Murphy, Ježelckienė, Umbras, A. Peterson, Mary Yankauskas, J. Urbon, J. Matheus, S. Stupur, Harry Yankauskas, Ulskis, J. Stupur, A. Murphy ir J. Yankauskas. Visiems aukavusiems didelis ačiu. Jei kieno vardas netaip parašytas, kaip turėtų būt, tai prašome atleisti.

-:- -:- -:-

Svarbus Pranešimas Visiems Oregono Lietuviams

Spalių 26, 27 ir 28 dd. čion turėsime žymų svečią, tai "Vilnies" redaktorių draugą Abeką iš tolimos Chicagos. Taigi kuopa surengs draugui Abekui prakalbas. Valdyba apsiėmė visą darbą atlikti. Laikas ir vieta bus lapeliuos pagarsinta. Taigi, visi ir visos būkite ir savo kaimynus atsiveskite. Abekas yra labai geras kalbėtojas ir daug jis mums išaiškins apie dabartinę pasaulio padėtį. Prisirengkite su klausimais, o kalbėtojas visus visiems išaiškins. Taigi, nepamirškit spalių 26 d. Portlande, Oregon. Ten visi pasimatysim.

K. M.

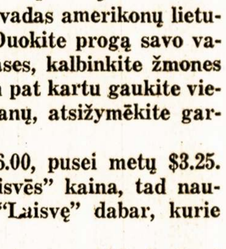

Gaukite "Laisvei" naujų skaitytojų

AR GAVAI "LAISVEI" NAUJĄ SKAITYTOJĄ?

Jau trečia savaitė eina "Laisvės" vajus gauti naujų skaitytojų. O dar visai mažas būrelis gerų "Laisvės" patriotų tegavo naujų skaitytojų. Kodėl toks apsileidimas? Argi tai reiškia nesupratimą savo uždavinio kaipo apšvietos žmogaus? Jei taip, tai blogai.

Eilė pasiryžusių žmonių gavo jau po keletą naujų skaitytojų. Jei su pasiryžimu žmonės gauna po keletą desėtkų naujų skaitytojų, tai kodėl kiekvienas iš mūs negalime gauti nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiui? Pagalvokite apie tai ir pamatysite kaip sarmatinsitės savo apsileidimu.

Nusistatėme kvotą gauti 1,000 naujų skaitytojų šiuom vajum. Ar nebūt gėda, jei negautume tūkstantį? Bet jei nepaimsime to reikalo rimtai, tai ta gėda gali rėžti mums į akis. Turime tuojau stoti į darbą, turime gauti 1,000 naujų skaitytojų savo dienraščiui.

Dar galite stoti į kontestą gavimui naujų skaitytojų ir turite progos laimėti vieną iš žemiau pažymėtų dovanų:

1—$50; 2—$35, 3—$25; 4—$20; 5—$18; 6—$15; 7—$12; 8—$10; 9—$7; ir 10—$5.

Pasirodykite branginančiais apšvietą ir mokančiais ją skleisti. "Laisvė" yra vadas amerikonų lietuvių kovoje prieš hitlerizmą. Duokite progą savo vadui pasiekti dar platesnes mases, kalbinkite žmones ją užsisakyti ir skaityti. Tuom pat kartu gaukite vieną iš anksčiau nurodytų dovanų, atsižymėkite garbingumu apšvietos platinime.

"Laisvės" kaina metams $6.00, pusei metų $3.25. Viskam kylant pakils ir "Laisvės" kaina, tad naudokitės proga, užsisakykite "Laisvę" dabar, kurie dar nesatę užsisakę.

Gavę naują skaitytoją, ar patys sau užsisakydami "Laisvę," kartu su užsakymu prašome prisiųsti ir mokestį. Adresuokite:

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA
427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Worcester, Mass.

Prezidentas Rooseveltas pasakė labai gerą kalbą Darbo Dieną. Antrą pasakė 11-tą rugsėjo. Tikrai sąžiniškai ir teisingai pavadino nacių submarinus nuodingom gyvatėm. Reikia jas pirma užmušti, negu jos tau įkirs. Bet aš abejoju prezidento nuoširdumu.

Ir štai kodėl. Čia, Suv. Valstijose yra tūkstančiai nuodingų gyvačių, kurios nuodina žmonių protą. Paimkime už pavyzdį W. R. Hearsto laikraščius. Diena iš dienos dergia komunistus ir S. Sąjungą. O ką jau kalbėti apie lietuviškus laikraščius. Visi lietuviški laikraščiai, išėmus "Laisvę," "Vilnį", "Tiesą" ir "Šviesą", tarnauja Hitleriui. Užtikrinu, kad ponas Rooseveltas tikrai tą žino. Tai kodėl neuždrausti tiems laikraščiams taip atvirai tarnauti Hitleriui. Juk tai be galo trukdo šios šalies apsigynimui. Turėtų tuos visus redaktorius pasiųsti kalėjiman, bet absoliutiškai nieko nedaro. Kodėl?

-:- -:- -:-

Nežinau, ar po visas kolonijas toks dvasios (vilties) nupuolimas, kaip Worcesteryje, kad S. Sąjunga to baisaus karo neišloš. Reikia stebėtis, kad tarp pusėtinai susipratusių draugų yra nupuolusių viltyje.

Dienraštis "Laisvė" tankiai nurodinėja, kad beveik visas pasaulis kariauna prieš S. Sąjungą—nors neatvirai, bet vis kuom nors prisideda. Karas be galo sunkus, bet yra viltis, kad Sovietai tą karą išloš.

Kodėl? Todėl, kad pas Hitlerį nėra to, kas yra pas Sovietus, o pas Sovietus nėra to, kas yra pas Hitlerį. Pas nacius nėra tokios vienybės, kokia yra pas Sovietus, nes Sovietų Sąjunga kariauna už savo reikalus ir liuosybę, o nacių kareiviai kariauna už kapitalistų reikalus ir už savęs pavergimą. Pas Sovietus nėra užpakalyje fronto partizanų, sabotažo ir revoliucijos, o pas nacius yra partizanai, sabotažas, revoliucija ir skurdas. Tas Hitlerį sugrauš, kaip vėžys.

Noriu pastebėti tiems, kurie kadaise buvo gana darbštūs dėl darbininkų judėjimo, bet dabar atsitolino nuo darbininkų judėjimo. Jie skleidžia tokias nesąmones, būk Stalinas ir Hitleris, komunistai ir fašistai esą tas pats. Tai bjaurus melas. Ir mažas vaikas gali suprasti, koks didelis skirtumas tarp Stalino ir Hitlerio, kaip tarp vandens ir ugnies. Visas pasaulis mato, kaip Hitleris ir viso pasaulio fašistai žiauriai persekioja komunistus. Pas Hitlerį mirtim baudžia už prikalbinėjimą prigulėti prie Komunistų Partijos, už klausymąsi užsienio radijo; vien tik už atjautimą (simpatiją) komunistams baudžia 15 metų kalėjimu. Užginta kalbėti apie uniją, nevalia organizuoti į unijas, už ištarimą žodžio "demokratija" baudžia kalėjimu. Pas fašistus baisus šovinizmas, pjudo tautą prieš tautą, rasę prieš rasę, tikėjimą prieš tikėjimą.

O Stalinas ir komunistai kovoja už darbininkų reikalus, už unijas, kad darbininkai galėtų geriau savo reikalus apginti, pagerinti savo būvį, ir kad kožna tauta ar šalis liuosu noru, niekeno nevaržoma apsispręstų dėl savo naudos. Komunistai kovoja už panaikinimą karų, kad galėtų ramiai be baimės žmonijos būvį gerint ir budavoti civilizaciją, o ne griauti.

Jei Komunistų Partijos narys išstos prieš tautą ar prieš rasę, tai perspės, o jei nepaklebės, tai paskelbs jį šovinistu ir išmes lauk iš partijos.

O pas fašistus visai negali prigulėti, jei neskleisi neapykantą ir kerštą tarp tautų, darbininkų ir tikėjimų. Tai matot, koks didelis skirtumas tarp fašistų ir komunistų, kaip diena ir naktis. Ar dabar aišku?

Petras Butkiavičius.

Minersville, Pa.

Spalių 13 d. draugus Petrą ir Gedeminą Pauliukaičius uždarė į Pottsville pavieto kalėjimą. Nuo 3 mėnesių iki 1 metų paskirta bausmė. Toji byla tęsėsi per 2 metus. Buvo bandyta kreiptis į aukštesnį teismą jos panaikinimui, bet buvo veltui.

Juos nuteisė už darbininkams vadovavimą, kas kapitalistinei klasei netinka. O darbininkų nebuvo bendro organizuoto užsistojimo už juos. Todėl šios apylinkės darbininkai neteko gerų draugų ant trumpo laiko politinėj veikloj. Pranešiu vėliau visą nuotikį.

J. Ramanauskas.

Lawrence, Mass.

(Tąsa nuo 3-čio puslapio)

Tarybinės Lietuvos laiškus iš Lietuvos gaudavo kas mėnesį ir buvo adresai geri ir valstybė buvo, ir Lietuvos balsas skambėjo, ir Lietuva buvo. O dabar nebėra Lietuvos, o liko tiktai Ostlandas.

Lietuviai turėtų suprasti, kaip ir lenkai supranta, kas yra Lietuvos priešas, o kas draugas ir stoti darban, iki hitlerizmas bus sutriuškintas. Jie turi neklausyti tokių žinių, kurias paduoda hitleriniai laikraščiai "Keleivis", "Naujienos", "Naujoji Gadynė" ir kiti panašūs šlamštai; kaip So. Bostono "Darbininkas". Nes jie visi parsidavę Hitlerio propagandai ir šmeižia visus, kas jiems tik nepatinka.

Skaitykite tiktai tikrai lietuviškus liaudiškus laikraščius "Laisvę", "Vilnį", "Tiesą" ir "Šviesą". Tik juose surasite teisingas žinias ir pamatysite, kas eina už Lietuvą, o kas eina prieš Lietuvą.

J. Penkauskas.

Skelbkitės savo biznį dienraštyj "Laisvėje."

Office Phone EVergreen 4-6971
Inside Phone EVergreen 4-6485

FLUSHING
RUSSIAN & TURKISH BATHS, Inc.
29-31 MORRELL STREET BROOKLYN, N. Y

Open Day and Night
Managed by
RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop Sleeping Accomodations.

Admission 50c., day & night, Saturday night 75c.
SPECIAL RATES PER WEEK

LADIES' DAYS
Mon. and Tues. from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents

GENTS' DAYS
Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night.

KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS.
Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valgydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui.
Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apielinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiam ir į kitus miestus.
Tel. EVergreen 4-8802. Sav. V. LUKOŠEVIČIUS

"LAISVĖS" KONCERTAS

Dienraščio "Laisvės" Metinis Koncertas tik bus už trijų savaičių

Lapkričio 9 November

Programą pildys žymūs lietuvių talentai iš tolimų kolonijų. Už dienos-kitos bus paskelbti jų vardai.

"LAISVĖS" KONCERTAS BUS
LABOR LYCEUM SALĖJE
949 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N. Y.

Toje pačioje salėje, kur visada būna "Laisvės" koncertai

Tuojau įsigykite įžangos bilietus

Įžanga 55c, 83c ir $1.10 Pradžia 3 v. po pietų

Bilietus galite gauti "Laisvės" raštinėje ir pas platintojus.

Darbo Federacija Pilnai Remia Sovietų Kovą

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Apie Sovietus jis sako:

"Sovietų Sąjungos žmonės narsiai kovoja prieš Hitlerio karinę mašiną. Jie kovoja už savo namus, už savo gyvybę ir už savo gimtąją šalį. O kovodami prieš nacių įsiveržimą, jie kovoja išvien su visais Hitlerio priešais."

Darbo Federacijos suvažiavimas reikalavo, kad Amerika duotų Sovietam paramos ir iš Lease-Lend (paskolų) fondo. Iš antros pusės, Federacijos vadai tame pareiškime aiškina, kad jie, remdami Sovietų apsigynimo karą, tuo pačiu laiku yra "priešingi komunizmo mokymams ir praktikai."

Suvažiavimas nutarė medžiaginiai remt terorizuojamus darbininkus tose šalyse, kurias naciai užėmė, ir teikt medikalės pagalbos darbininkams visų karštų, kovojančių prieš fašistus.

Po Nacių Areštu Laikomas Ex-Milionierius, Buvęs Hitlerio Patronas

Berlin. — Naciai pranešа, kad Fricas Thyssen, vienas iš didžiųjų buvusių Vokietijos milionierių, dabar yra laikomas po "švelniu naminiu areštu" pietinėje Vokietijoje. Jis buvo vienas iš tų vokiečių kapitalistų, kurie iškėlė Hitlerį į Vokietijos valdovus.

Paskui jis nesutikęs su karine ir religine nacių politika, todėl turėjęs sprukt į užsienį. Kada Hitleris įveikė Franciją, Thyssen buvo ten areštuotas ir perduotas naciams.

Cleveland, Ohio. — Tarpininkaujant valdžios atstovui, pradiniai susitarė su samdytojais 14,000 darbininkų, kurie streikavo prieš du automobilių fabrikus Midland Steel Products kompanijos.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

BAYONNE, N. J.

ALU Kliubas rengia balių, bendrai su rusų ir ukrainiečių organizacijoms. Liberty Hall, 329 B'way. Spalių 18 d., 8 v. v. Bus visokių gėrimų ir skanių užkandžių. Galėsite smagiai pasišokti prie smagios muzikos. Kviečia Rengėjai. (Įžanga?—Adm.). (244-246)

CLIFFSIDE, N. J.

ALDLD 77 kp. susirinkimas įvyks spalių 19 d., 1 val. po pietų, pas J. Bakūną, 316 — 3rd St. Kviečiame narius dalyvauti, nes yra svarbių dalykų aptarti. Bus ir Centro Valdybos rinkimas. (244-246)

MINERSVILLE, PA.

ALDLD 14 kp. susirinkimas įvyks spalių 19 d., 7 v. v., Darbininkų Svet. Gerbiamieji draugai, pasistenkite dalyvauti šiame susirinkime, nes yra svarbių reikalų, kuriuos būtinai reikia apsvarstyt. Užkviečia Komitetas. (244-246)

SHENANDOAH, PA.

Sekmadienį, spalių 19 d., lietuvių, lenkų ir rusų draugijos ruošia masinį susirinkimą, naudai Rusijos Medikalės Pagelbai. Pradžia 2 val. po pietų. Maher's Auditorium. Susirinkimą atidarys adv. J. Gallager, iš Mahanoy City. Pirm. T. Barret, nuo General Mine Board. Lenkų kalbėtojas, St. Melus iš Scranton, lietuvių kalbėtojas A. Bimba, iš Brooklyno. Taip pat bus ir vietinių kalbėtojų. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti. (244-246)

ROCHESTER, N. Y.

LDS 11 kp. rengia vakarienę ir šokius, spalių 18 d. Gedemino Svetainėje, 6:30 v. v. Įžanga 50c. Kviečiame visus. (244-246)

PHILADELPHIA, PA.

ALDLD 141 kuopos susirinkimas įvyks 19 d. spalių, 2 val. po pietų, 143 Pierce St. Visi nariai dalyvaukite susirinkime, nes reikės rinkti delegatus į Apskričio konferenciją, kuris įvyks 26 d. spalių. Taipgi yra ir kiti svarbūs dalykai. (244-246)

Daugiau Kongreso Vadų Reikalauja Suvaldyt Japonus

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Republikonas kongresmanas Charles A. Eaton įspėjo Japoniją, kad jinai **"gali nudegt sau nagus" smarkaudama todėl, kad vokiečiam iki šiol sekasi karas prieš Sovietus. Jis sakė, kad japonai apsigaus, manydami, kad Amerika tik "ramiai sau sėdės ir tylės."**

Iš antros pusės, vadas pataikaujančių fašistam republikonų, kongresmanas G. H. Tinkham kalbėjo prieš Amerikos prekinių laivų ginklavimą ir pasakojo, kad naciai, "pagal tarptautinius įstatymus, turį teisę skandint Jungtinių Valstijų prekinius laivus" su reikmenimis šalims kariaujančioms prieš fašistus.

Maskva, spal. 17. — Anglijos ambasadorius su štabu taipgi apleido Maskvą.

Berlin. — Vokiečiai skelbia, kad jie beveik apsupę Charkovą, Ukrainoj.

Worcester, Mass.

Mūsų Naujienos

LLD 11 kp. susirinkime d. Janulis išdavė puikų raportą. Jis gavo vieną naują narį ir iškolektavo duokles iš 5 senų narių ir atnaujino vieną "Laisvei" skaitytoją. Janulis dirba ilgas valandas, bet jis suranda laiko kultūros ir apšvietos darbui. Labai malonu turėti tokių draugų.

Drg. Bakšys taipgi sakė atnaujinęs keletą "Laisvei" skaitytojų. Susirinkimas jį išrinko "Laisvės" vajaus kapitonu. Todėl visi worcesteriečiai yra prašomi darban padėti drg. Bakšiui gauti pirmą dovaną šiame vajuje.

Drg. J. Skliūtas išdavė raportą iš konferencijos medikalės pagelbos Sovietų Sąjungos kovotojams, kuri įvyko rugsėjo 7 d. Bostone. Iš jo raporto pasirodė, kad konferencija užsibrėžė veikimą visose kolonijose ir jau darbas visur eina pirmyn.

Worcesteriô Medikalės Pagelbos Rėmimui Komitetas ruošiasi prie didelio bankieto, kuris įvyks spalių 26 d., tai yra šventadienio vakarą, 29 Endicott St. svetainėj. Įžanga vienas doleris. Dar apie tai bus rašyta "Laisvėj" vėliau.

Spalių 9 d. vakare buvo sušauktas praplėstas posėdis per medikalės pagelbos vietinį komitetą. Gražus buvo susirinkimas. Drg. F. Repšys, pirmininkas šio komiteto, atidarė susirinkimą ir pareiškė, kad bankieto darbas eina pirmyn, tikietai jau išdalinti dėl platinimo. Draugės Dovidonienė ir Kanapkienė atsiliepė, kad jos jau pardavinėja tikietus ir niekas neatsisako pirkti. Jos sakė turi pardavusios už $55 ir sakė nesustosiančios, kol bus visas šimtas parduotas. Drg. Mozurkienė, daug veikusi praeityje, kurios sūnus yra žuvęs Ispanijoj, kovoj su fašizmu, paėmė daug tikietų platinimui dėl šio garbingo tikslo. J. Špakauskas, mūsų visų gerbiamas biznierius, jau turi pardavęs 15 tikietų.

Šis susirinkimas nutarė kviesti Pažangių Lietuvių Tarybos Radio artistus ir Josephine Latviūtę. Taipgi pageidavo, kad Naujos Anglijos Medikalės Pagelbos Komiteto nariai dalyvautų iš Bostono, ypač, kad gerbiamas A. Kupstis pasakytų prakalbą.

Dar ne viskas. Spalių 8 d. vakare Aido Choro pamokose buvo pakviestas choras, kad sudainuotų keletą dainelių minėtame bankiete. Choras apsiėmė dalyvauti. Taipgi yra užprašyti mūsų mylimi dainininkai Jonas Sabaliauskas ir Vaclovas Tumanis. Taipgi šis susirinkimas pageidavo, kad mūsų seni veikėjai Kudarauskai padėtų šioj darbuotėj ir kad Kudarauskas pasakytų kalbą šiame bankiete.

Kaip matot, šis praplėstas posėdis buvo išdirbimui šių gražių planų. Kaip matot, programa bus viena iš gražiausių. Vakarienė, užtikrinam, bus viena iš geriausių, nes į komisiją išrinkta šios draugės: Dovidonienė, Valoncauskienė, Kanapkienė, Kalakauskienė, Trasikienė. Iš vyrų — Repšys, Bakšys, Pilkauskas, Lozaravičia.

Prašom kitų draugijų tą dieną neturėti parengimų. Rengiamės ir laukiam daug svečių iš visos apylinkės spalių 26 d., 5 val. vakare.

J. M. L.

New Britain, Conn.

Sovietams Medikalė Pagalba

Spalių 5 d. Rusų Amerikonų Piliečių Kliubas, Lenkų svetainėje Falcon, ant Broad gatvės, surengė gana šaunią vakarienę su tikslu parinkti aukų medikalei pagalbai Sovietams, kovoj su barbarišku priešu. Šis kliubas yra po kontrole rusų šventos Traicės bažnyčios, New Britaine. Į šį bankietą buvo užkviestos visos rusų bažnyčios, viena net iš Waterburio; taipgi lenkų IWO skyrius ir Lenkų Kliubas dalyvavo, prisiųsdami delegatą, miesto tesėją H. J. Gwiazdą. Teisėjas yra jaunas ir energingas vyras. Jis labai ryškiai agitavo šelpti Sovietų Sąjungą. Teisėjas pareiškė, kad žodžiais neužtenka remti, reikia visokiais būdais remti: pinigiškai ir rašyti laiškus savo kongresmonams ir pačiam šalies prezidentui, kad suteiktų kuogreičiausią paramą Sovietų Sąjungai.

Dalyvavo miesto majoras C. J. Coyle ir valstijos demokratų komiteto pirmininkas M. W. Bannan. Dalyvavo keturi rusų kunigai (popai): Rev. J. Daukevich, rev. P. Dzubay, abu iš New Britaino, labai karštai agitavo remti Sovietų Sąjungą. Sakė, kad visų slavų tautų yra šventa pareiga susivienyti prieš vieną bendrą priešą — fašizmą.

IWO reprezentavo A. P. Shepanskis, kuris taipgi gana gerai kalbėjo už gynimą Sovietų Sąjungos. Dar ir daugiau buvo žymių žmonių, bet visiems neteko kalbėti, tai šičion jų nė nežymėsiu.

Lietuvis drg. A. Baukevich taipgi priguli prie virš minėtos lenkų grupės IWO ir gana gerai darbuojasi tarpe lenkų ir daug pasidarbavo prie surengimo šio pokilio, kad sukėlus kuodaugiausia piniginės paramos Sovietų Sąjungai.

Žmonių dalyvavo apie trys šimtai ir penkiasdešimts. Publiką labai karštai sveikino kalbėtojus, kurie gynė Sovietų Sąjungą ir smerkė nacizmą. Aukų surinko $67.27. Aukas prižadėjo iki centui pasiųsti vietos Centraliniam Sovietų Sąjungos Šelpimo Komitetui.

Dr. John Repshis
(REPŠYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard Street
kampas Inman Street
Arti Central Skvēro
CAMBRIDGE, MASS.
Tel., TRObridge 6330
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 6-8 vakare
Nedēliomis ir šventadieniais:
10-12 ryte

Dr. J. J. Kaškiaučius
Telefonas: Humboldt 2-7964
530 Summer Ave.
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nēra valandų sekmadieniais.

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—E. LeVanda
Tēvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
VELTUI ŠERMENINĖ
(KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam.
231 Bedford Avenue
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

SANDĖLIS VISOKIŲ
ŠAKNŲ IR ŽOLIŲ
Kadangi uogos, Liepos žiedai, pelunas, alerų šaknys, ramunėliai, apvyniai, gumbažolės, trukžolės, valerijonai galima gauti ant svarų po 70c svaras, arba bile kokių 6 svarai už $3.30.
Taipgi aš turiu visokių sutaisytų žolių pakelluose su angliškais ir lietuviškais užvadinimais, kam jos naudingos ir kaip vartoti.
Nervų arbata 85c
Vidurių reguliatorius 60c
Dusulio arbata 60c
Kokliušo arbata 60c
Ramatų žolės 60c
Trajankos 60c arba 3 pk. $1.50.
Žolių knygelė aprašo visokias žoles ir šaknis—25c. Mikaldos pranašystės—25c. Sapnų knygelė, atmena gerai sapnus su kazyrų nukėlimais ir planetų atspėjimais 35c.
Lengvas būdas išmokti angliškos kalbos be kito pagelbos 35c.
M. ZUKAITIS
334 Dean Street
SPENCERPORT, N. Y.

LICENSES
WHOLESALE AND RETAIL
Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. EB 2769 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 990 Sutter Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MEYER GREENBERG & BENNY GREENBERG
990 Sutter Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 2233 hes been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 194 Graham Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
SIDNEY RAVITZ
194 Graham Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 10941 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 471 Park Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
FRANK MURGALO
471 Park Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 7957 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 49 Ten Eyck St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOHN BALEZENTIS
49 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. C 294 has been issued to the undersigned to sell beer at wholesale under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1060—1062 Myrtle Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
ACE BEER DISTRIBUTORS
1060—1062 Myrtle Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. E 55 has been issued to the undersigned to sell beer from house to house at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law. Borough of Brooklyn, County of Kings.
JOSEPH KWITEL
1105 Myrtle Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. E 272 has been issued to the undersigned to sell beer from house to house at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law. Borough of Brooklyn, County of Kings.
ROBERT KAMINSHINE
397 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

TILŽĖS SPAUDIMO

Aukso Altoriukas, paprastu apdaru	50c
Ta pati knyga, Celuliodas gražiu apdaru su antspaudais	$1.60
Vainikėlis, jaunuomenės maldų knygelė	35c
Ta pati knyga, minkštais, tvirtais viršais	$1.35
Kantičkos, visokių giesmių knyga	$1.75
Sapnų knyga, apdaryta su paveikslais	$1.60
Tūkstantis naktų, didelė knyga apdaryta	$3.00
Lengvas būdas išmokt angliškai	35c
Mikaldos Pranašavimai	25c
Girtuoklių Gadzinkos	15c
Sveikata ligoniams, aprašo apie 300 visokių vaistiškų augalų ir kam jie yra naudingi	25c
Trajenkės, stambios, pakelis	60c
arba 3 pakeliai už	$1.50

M. Žukaitis,
334 Dean Rd.,
SPENCERPORT, N. Y.

NOTARY PUBLIC

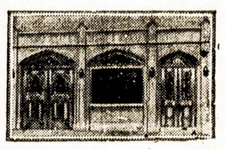

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai.
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
(Ramanauskas)

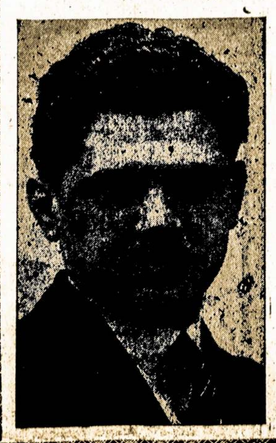

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą.
Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

Dabar, man apleidžiant New Britainą, turiu prisiminti apie apmirusį progresyvišką judėjimą. Tie draugai, kurie jausis, kad mano pastabos jiems kliūna, teiksitės man atleisti. Organizacija, tai yra politinis mūsų namas, kuriame mes visi turime gyventi ir, jeigu kas yra negero, turime visi mes taisyti tą savo namą—organizaciją. Dalyvaujant susirinkimuose, iš ypatiškų pasikalbėjimu, tik vieną išvadą buvo galima padaryti. Vadovaujanti draugai turi negeistinų įsivaizdinimų apie negalėjimą veikti. Buvo proponuojama nors kokį mažą parengimėlį surengti vasaros laiku, kur nors ant ūkio, o žiemą svetainėje. Nors svetainę galima buvo gauti beveik dykai, bet visos pastangos nuėjo niekais. Vietoj stvertis už darbo, draugai praleidžia vakarą besiginčydami, kad nebus galima sukviesti žmones į parengimą, kad parengimas atneš nuostolius arba priešai padarys kokių nors nesmagumų, ir aibes dar kitokių keblumų priskaičiuoja. Gal draugai surasite visokių įrodymų, kad aš netiesą kalbu. Bet kad jokio parengimo nėra surengta, tai jau bus įrodymas, kad aš teisybę kalbu.

Kada nėra jokio veikimo, susirinkimai baigiasi gana nemaloniais ginčais. Tie ginčai atšaldo narius nuo lankymo organizacijos susirinkimų. O kas toliau? Galutinas pakrikimas. Yra draugų, kurie nori veikti, bet kad išvengus nemalonių ginčų, taip ir tūno. Reikia tikėtis, kad keičiantis pasaulinei padėčiai, gal pasikeis ir draugų supratimas ir pradės daugiau veikti.

J. Balsys.

LIETUVIŲ ŽINIAI

Šiuomi pranešu lietuviams, kad aš parduodu įvairų, nesugadintą sveikatai maistą ir Vitaminus, kurie privalu kiekvienam vartoti: jaunam, senam, sveikam ir ligoniui. Pas mane galite gauti tikrai gerų, nesulfuruotų, džiovintų vaisių: Deitų, Figų, Monuka Razinkų, Aprikotų, Slyvų, Pičių, Grūšių, Nektarynų ir Vyšnių. 100% tikro bičių Medaus, taipgi laikau floridos Tupēlo medų ir Cuban medų. Jeigu kurių viduriam kenkia sucivilizuotų pyragaičių, baltos duonos valgymas, — tai galite gauti geros Ruginės, Kvietinės ir Soya duonos. Wheat Germ, su Vitaminu B1 arba Wheat Germ; Oil Vitamin E. Vitamin B Complex sirupas ir tabletēlės. Įvairių žolelių sutaisytų arbatų ir tabletēlių vidurių liosavimui ir šiaip arbatų: Mint Tea, Kaffir Tea ir kavos be nuodo kofino. Malt gērimų su Vitaminais ir Mineralais, kaip tai: "CHEER" ir JOYANA kurie turi net penkius vitaminus: A 3,000, B1, 125, C 200, D 300, G, B 250 JOYANA ir "CHEER" sudarytas iš to Chocolato iš, kurio yra išimtas Theobromine. Taipgi galite gauti gerų, Naturališkų Saldainių. ENRICH tonikas, BONCQUET tabletēles kaipo kraujo stiprinimui dēl mažakraujų; KAL tabletēles nervam sustiprinti; KELP, Naturališką Jūrų žolē su 10 Mineralų, ir turi Jodinos. SORBEX tabletēlės nuo gezų, Garlic tabletēles dēl palengvinimo aukšto kraujo spaudimo; SOUPLETS viena tabletēlē tiek vertės turi kaip pusē svaro gero steiko. YOGURT, Merginoms ir Moterims gero krimo dēl veido, lipstiko ir miltelių veidui be nuodo. Kam įsipyko gerti alus, ar degtinē tie galite gauti išsigerti vaisių arba Morkų sunkos. Vitaminus ir Maistą siunčiu paštu į visus kitus miestus. Rašykite ar telefonuokite arba kreipkitės asmeniškai. Krautuvē atdara kas dieną nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakare; sekmadieniais uždaryta. Susipažinimui siunčiu veltui literatūrą.

VITAL HEALTH FOODS
465 LORIMER STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel.: EVergreen 8-9805

Kas atsineš į krautuvę išsikirpęs šį skelbimą arba prisiųs laišku gaus dovaną.

VARPO KEPTUVĖ

36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y
Varpo Keptuvės Kēksai Vestuvēm ir Parēm Yra Skaniausi

Laukiame Jūsų Užsakymo
Patarnaujam krautuvēms ir įvairiems pokiliams: bankietams, vestuvēms ir parēms

Varpo keptuvė yra unijinė

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kēksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery, 36-40 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

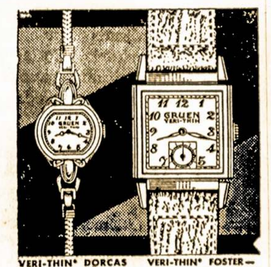

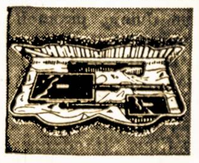

ROBERT LIPTON
JEWELER
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tarpe Graham ir Manhattan Aves.
Stokite į mūsų Kalēdinį Kliubą dabar. Mažas depozitas palaikys jums jūsų pasirinktus daiktus iki Kalēdų.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Jubilėjinis Bankietas Įvyks Sekmadienį, Spalių 19-tą

Paskutiniu sykiu primename, jog Moterų Balso jubilėjinis bankietas įvyks jau šį sekmadienį (rytoj), spalių 19-tą, lygiai 6 val. vakare, Piliečių Kliubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne.

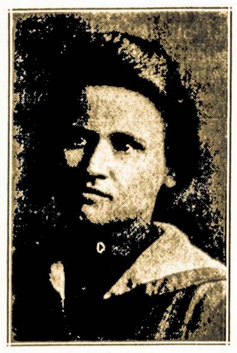

MARIJONA RAŽANSKIENĖ,
Kalbės Bankiete

Apart daugelio svečių ir viešnių, bankiete turėsime ir garbės viešnią. Tai Marijona Ražanskienė iš Rahway, N. J., kurios sūnus Bernardas krito kovose prieš fašizmą Išpanijoj. Šiomis dienomis, kada milionai gyvasčių krinta iš priežasties kruvinų Hitlerio gaujų siautimo, įdomu bus išgirsti žodį motinos, kuri prieš kelis metus suprato besiartinantį fašizmo pavojų ir išleido kovon liuosnorį sūnų.

Bus Dainų Programa

Bankieto svečiams neprisieis liūdėti. Tai bus tikrai šventadieniška puota. Penkios jaunos menininkės yrą pasiruošusios mūsų jubilėjinei iškilmei su gražiomis dainomis. Aldona Klimaitė dainuos solo, taipgi bus Dviejų Aldonų--Klimaitės ir Žilinskaitės—duetas, ir dar dvi solistės. Prisilaikant jubilėjams priimtų tradicijų turėti staigmenų, apie jas pasakysime tik atsilankius į bankietą. Visoms dainininkėms akompanuos B. L. Šalinaitė.

Visą Vakarą Šokiai

Kadangi bankietas bus apatinėj salėj, tad viršutinėj šokiai prasidės 7 val. vakare ir tęsis iki pusiaunakčio, prie Jurgio Kazakevičiaus orkestros. Vien šokiams įžanga tik 25c.

Vakarienė ("turkių" ir dešrų) bus duodama lygiai 6 val. vakare. Prašome nesivėluoti. Prie vakarienės bus ir alaus. Bilietas $1.50.

Kviečiame suaugusius ir jaunimą atsilankyti į bankietą ir į šokius.

Mot. Apšvietos Kliubo Komisija.

So. Brooklyne Bus Prakalbos

Sekmadienį, spalių 19-tą, 5 tautų atstovų komiteto pastangomis rengiamas So. Brooklyne masinis mitingas-prakalbos. Rengime dalyvauja ir lietuviai. Nuo lietuvių kalbės J. Siurba, LDS Centro sekretorius, nuo lenkų kunigas R. Zavistowski, nuo ukrainų M. Kniazevitch, nuo kroatų advokatas H. M. Justiz, ir nuo rusų metropolitas Benjamin, stačiatikių bažnyčios viršininkas Amerikoje.

Lietuviai kviečiami dalyvauti, savo atsilankymu paremti kovą prieš hitlerizmą.

Prakalbos bus spalių 19-tą, 2 val. po pietų, White Eagle Hall, 724 5th Ave. kampas 23rd St., So. Brooklyne. Įžanga nemokama. **Kor.**

Ridgewood, L. I.

Literatūros Draugijos 55 kuopa, Ridgewoode, rengia skanią vakarienę. Parengimas įvyks sekmadienį, spalių 26 d., 6:30 val. vakare, Šapalo-Vaiginio Svetainėj, 147 Thames St. Vakarienė bus labai rūpestingai paruošta, turėsime skanių valgių ir alaus. Bus ir koncertinė programa, po vakarienės šokiai, o už visą tą bilieto kaina $1.25.

Trečiadienį, spalių 22 d., 7:30 val. vakare, Vaiginio-Šapalo Svetainėje įvyks ALDLD 55 kuopos susirinkimas. Visi nariai privalo dalyvauti, nes reikės aptarti vakarienės klausimas ir kiti svarbūs reikalai. Būtinai dalyvaukite!

A. Sakalauskas,
Sekretorius.

Pradeda WPA Koncertų Sezoną

Pradedant spalių 19-tos vakaru, New Yorko WPA projektas, kooperuojant majorui LaGuardijai ir miesto valdžiai, kas sekmadienio vakarą turės koncertus Carnegie Hall. Juose dalyvauja WPA simfoniškos orkestros ir žymesnieji WPA artistai solistai.

Kada Čepajevas Gynė Sovietų Šalį

Sovietų Sąjungos ir visos žmonijos bei demokratijos priešai jau nesykį savo daugnoringuose sapnuose buvo Sovietų Sąjungą "sumušę", "nugalėję", "pasidalinę", tapę jos "karaliais".

Šiomis dienomis, naciams atidarius bestijiškąjį ant Maskvos ofensyvą ir vėl matome visokius tamsos ir vergimo apuokus džiūgaujant, naujus carus skiriant, grobiu dalinantis, ir tt. O Sovietų Sąjungos gyvavime yra buvę lygiai juodų ir dar juodesnių periodų, iš kurių ji išėjo pergalėtoja.

Vienas iš tokių kritiškų periodų perstatomas ir garsiojoj filmoje "Čepajevas", kuri bus rodoma pergalei ant hitlerizmo mobilizuotės masiniame mitinge šio trečiadienio vakarą, spalių 22-rą, Grand Paradise salėje, 318 Grand St., Brooklyne. Įžanga tik 10c. Kiekvienam įdomu ir verta pamatyti. Bus ir geri kalbėtojai. **L. K. N.**

Sutkienė ir Vincevičienė Sveikina iš Texas

Dvi brooklynietės—Sutkienė ir Vincevičienė sveikina laisviečius net iš tolimos Texas valstijos. Jos ten nuvažiavo reikalu Vincevičienės sūnaus paliuosavimo iš kariuomenės. Vincevičiukas iš kariuomenės paliuosuojamas iš priežasties tėvo mirties; mirus Vincevičiui neliko kam užlaikyt Vincevičienės.

Sutkienė yra žmona Igno Sutkaus, kuris užlaiko užeigą ant kampo Grand ir Hooper gatvių.

Daugėja susirgimai difterija, škarlatina ir tymais.

Jaunimas Šaukė: Kovokime Prieš Hitlerį Šiandien; Ryt Gali Būt Pervėlu

Amerikos Jaunimo Kongreso New Yorko skyriaus suruoštame masiniame mitinge pereito trečiadienio vakarą, Manhattan Center, New Yorke, jaunimas savo iškabomis ir gyvu balsu šaukė, jog Amerikos saugumo dėlei reikia veikti prieš Hitlerį dabar, tuojau.

Apie 5,000 jaunų to mitingo dalyvių pareiškė, jog mes pažadame "savo pajėgą, išsilavinimą, energiją ir gyvastį, jei reikės, apsigynimui mūsų šalies bendroje žmonijos kovoje pribaigt gręsmingą Hitlerį ir hitlerizmą visose jo formose."

Kongresmanas Vito Marcantonio, vyriausis vakaro kalbėtojas, pareiškė, jog **"Mes dabar stovime priešais 1861 metų Civilį Karą ant tarptautinės skalės. Šiandien Maskvos Kova mums turi patapti Gettysburgo kova."**

Apie pavojų mūsų šaliai kongresmanas sakė:

"Užkariavimas Madrido reiškė Munichą. Užkariavimas Maskvos reikštų blogiau, negu Munichą—reikštų pastatymą mūs prie sienos, kovą prieš pajėgą, kuri būtų užkariavusi visą kitą pasaulį.

"Po gynimu mūsų šalies šiandieną mes suprantame skubinimą ginklų, tankų, orlaivių šalims kariaujančioms prieš Hitlerį. Taip, ir mes tuomi reiškiame iššaudymą iš jūrų kiekvieno, kuris bandys trukdyti tą pagalbą. Taip, mes reiškiame atšaukimą viso Neutralumo Akto."

Veikti Privalom Mes

Kongresmanas stipriai pareiškė, kad toliau lūkuriuoti ir atidėti ant kitų negalima, sakydamas:

"Aš žinau, kad šis karas yra apsigynimo karu, kad yra mūsų karas, ir mes turime dalyvauti atidaryme Vakarų Fronto tuojau! Mes negalime laukti užkariavimo Sovietų Sąjungos! Mes negalime laukti Anglijos, kuri paliks pavaldine, jeigu ne talkininke Hitlerio! Mes negalime laukti nacių dominuojamos Japonijos! Jeigu jų lauksime, mes galime liktis kariauti vieni!"

Jaunimas pasiuntė Maskvos jaunimui kablegramą atsakymui į jų sveikinimą. Kablegramoje, tarp kitko, sakoma: **"Mes pasižadame nesustoti kol nacių barbarai nebus nušluoti nuo žemės paviršiaus ant visados."**

Mitinge buvo daugelis kitų žymių kalbėtojų.

Stambios pieno perkupčių firmos planuojančios pakelti kainas iki 17 centų už kvortą į namus pristatomo pieno.

Per savaitę 33 susirgo ir 16 mirė plaučių uždegimu.

Gražuolė dainininkė-aktorė Zoja Fiodorova, žvaigždė Sovietų filmoje "Muzikališka Istorija", antra savaitė rodomoj Stanley Teatre, 7th Ave. prie 42nd St., N. Y. Toje pat programoje rodoma filma "Sovietų Žemė."

Populiari Sovietų Filma Irving Teatre

Spalių 17-tą, Irving Teatre, Irving Place ir 15th St., New Yorke pradėjo rodyti filmą "Vieniša Balta Burė", pagaminta pagal populiaraus Sovietų autoriaus Valentino Katajevo novelę. Perstato pavojingus ir kartais smagiai juokingus dviejų jaunuolių pergyvenimus 1905 metų revoliucijos laikais. Vadovaujančiose rolėse vaidina du Maskvos mokyklos berniukai.

Kita toj pat programoj rodoma filma "Intermezzo" dramatiškai perstato pasauliniai garsų smuikorių, kuris labai įsimylėjęs pianistę apleidžia šeimą, kad keliaut po Europą su ta gražuole.

Daugiau Parduoda Daily Workerio

New Yorko komunistai nejuokais susirūpinę platinimu vienintėlio angliško darbininkų dienraščio Daily Workerio. Kaip skelbiama spaudoj, tik viena sekcija, susidedanti iš 4-to ir 6-to Assemblio Distriktų, kas vakaras parduoda po 550 Daily Workerio ir kas sekmadienis po 1,500 Sunday Workerio. Tų sekcijų Browderio Brigada savo susirinkime nutarė dar padauginti pardavimus.

PARDAVIMAI

Parsiduoda ar mainais kampinis mūrinis namas. Mainais turi būt New Yorko ar Brooklyno pakraštyje. Dabar biznis name yra. Norintieji daugiau informacijų sužinoti, prašome kreiptis po antrašu: 256 Union Ave., Brooklyn, N. Y. (244-246)

MIRĖ

Jonas Navickas, 67 m. amžiaus, gyveno po 59-78—57th Rd., Maspethe, mirė penktadienį, spalių 17 d., namuose. Laidotuvės įvyks pirmadienį, spalių 20 d., Šv. Jono kapinėse. Kūnas pašarvotas namuose.

Paliko nuliūdime žmoną Frances, tris dukteris: Mrs. Mary Witkus. Mrs. Frances Andryanski ir Amelia Witkus, keturis sūnus: Povilą, Joną, Vincą ir Stanley, taipgi ir anūką Poviliuką Witkus.

Laidotuvių pareigom rūpinasi graborius J. Garšva.

SULAIKYTA ANT ILGIAU — ANTRA DIDŽIOJI SAVAITĖ
"MUSICAL STORY"
Šaunųjį muzikalį veikalą iš Leningrado su Sergiejum Lemeševu ir Zoja Fiodorova
Nauji suderinimai muzikos Čaikovskio, Rimsky-Korsakovo, Bizeto, Borodino, Flotovo.
Extra: "SOVIET SOIL"
(Įspūdingas dokumentas milžiniškų lauko ūkio turtų, dėl kurių H. Geris rizikuoja būt sumuštas.)
Nuolat nuo 9 A. M. — Siokiom dienom 25c. iki 1 P. M.
STANLEY THEATRE — 7th Ave. tarp 41-42 Sts. WI—7-9686

LAISVĖS RADIO PROGRAMA
Transliuojama iš stoties
WBYN -- 1430 Klcs.
Devintą valandą pirmadienių vakarais
DUODAMA MUZIKALĖ PROGRAMA, ŽINIOS IR DAROMA BIZNIŲ PASKELBIMAI
Pranešėjas
JONAS ORMANAS
Žinių komentatorius
ROJUS MIZARA
Laisvės Radio Programos klausо šimtai tūkstančių lietuvių. Į rytus girdima iki Boston, Mass.; į pietus net Baltimore girdi; į vakarus girdima Scrantone, Wilkes-Barre ir Shenandoah, Pa.
Bizniams puikus susisiekimas su šimtais tūkstančių lietuvių pasiskelbiant per Laisvės Radio Programą.
Draugijos, tuose miestuose, kur girdisi Laisvės Radio Programa turite per ją paskelbti draugijų parengimus.
Reikale pasiskelbimų per Laisvės Radio Programą ar dėl programos pildymo, prašome kreiptis šiuom adresu:
427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.
Telefonai: STagg 2-3878, STagg 2-3879

IRVING Place AT 14TH ST. NEAR UNION SQ. CONT. FROM 10:30 GRAMERCY 5-4049 15c TILL 1 P.M. WKDYS.
Artikino rodo: Naują ir skirtingą judį veiksmų ir juoko.
"LONELY WHITE SAIL"
Sujaudinanti nuotikių vaizdavimą iš Rusų Pirmosios Revoliucijos.
Dramatiška meilės istorija su Leslie Howard ir Ingrid Bergman
"INTERMEZZO"
Taipgi: Naujausi Sovietų žinių judžiai.
VĖLAI RODOMA ŠIĄNAKT

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
66 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus stejčius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-3842

LIETUVIŠKA
UŽEIGA
Rheingold extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių VYNŲ ir DEGTINĖS
Importuotų ir Vietinių
Kasdien Turime KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
Joseph Zeidat, Sav.
411 Grand St., Brooklyn

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.
426 South 5th Street
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties.
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 4-9508

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ
FURNITURE
409 ir 417 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
IŠDIRBĖJAI IR PARDAVĖJAI
GERIAUSIOS RŪŠIES RAKANDŲ
Ateikite pasižiūrėti mūsų parduodamus rakandus ir palyginkite kainas su kitomis krautuvėmis.
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ IR SŪNAI
Jūs mokėsite už rakandus, o ne už išrėdymą

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. Glenmore 5-6191

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St. — "Laisvės" Name — Brooklyn
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus

Pulkūs lietuviško Namų darbo kilbasai ir kepta paršiena
Gaspadoriškai nuvirti Kopūstai ir Barščiai
ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAKARO
Visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

GREEN STAR BAR & GRILL
NAUJA LIETUVIŲ UŽEIGA
Kas nori gražiai, linksmai laiką praleisti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!
TURIME GEROS DEGTINĖS IR VYNŲ

Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyne
Stal adresas:
459 Grand St.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Ev. 4-8698